

Introductiedossier nieuwe bewindspersonen 2012

Ministerie van SZW

22 oktober 2012

Inhoud

Voorwoord

Deel I – Introductie	4
Deel II – SZW-onderdelen.....	7
Secretaris-generaal.....	8
Plaatsvervangend secretaris-generaal	18
Directeur-generaal Participatie en Inkomenswaarborg (DG P&I).....	28
Directeur-generaal Werk	37
Inspectie SZW.....	58
Organogram SZW	67

Voorwoord

Het introductiedossier dat voor u ligt is bedoeld om u snel een beeld te geven van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Het bevat feitelijke informatie over de organisatie en de kerntaken van het ministerie, informatie over de zelfstandige bestuursorganen UWV en SVB, en het biedt tevens een blik op de bredere beleidsomgeving van SZW. Het introductiedossier, dat wordt gepubliceerd op www.szw.nl, vormt vanzelfsprekend slechts een eerste stap op weg naar een bredere kennismaking met het departement, het beleid en de organisaties waarmee u in de komende periode te maken krijgt.

Ton Annink

Secretaris-generaal SZW

Deel I – Introductie

Missie en visie van SZW

De missie en visie van SZW is geformuleerd door zo'n 300 SZW'ers. In een proces van drie maanden hebben zij direct of indirect bijgedragen aan de missie en visie. De missie en visie verwoordt waar SZW voor staat (hoger doel) en gaat (gewaagd doel). En wat onze kernwaarden en kernkwaliteiten zijn. Hoger doel, gewaagd doel, kernwaarden en kernkwaliteiten samen vormen het visievierluik van SZW. De missie-visie sluit aan bij wat en wie we zijn, en verwoordt ook waar we nog beter in willen worden. De missie-visie is begin 2010 gelanceerd, en de horizon is 2020.

Hoger doel

SZW werkt aan een sociaal en economisch krachtig Nederland in Europa, met werk en bestaanszekerheid voor iedereen

Het gaat om de combinatie van sociaal én economisch. Het werken aan een sociaal Nederland, aan sociale samenhang. Werk is hierbij van groot belang. Werk draagt bij aan zelfrespect en ontplooiing, en is één van de beste wegen naar integratie van mensen in de samenleving. Een sterke economie zorgt voor voldoende banen. Tegelijkertijd is betaald werk nodig voor de economische houdbaarheid van het sociale systeem. De kwaliteit van de arbeidsmarkt is bepalend voor de kwaliteit van de economie en andersom.

De verbinding tussen het sociale en economische aspect zorgt voor een krachtige samenleving waarin duurzaam, eerlijk, gezond en veilig gewerkt wordt. Daar waar betaald werken echt niet (meer) mogelijk of passend is, garanderen we bestaanszekerheid. Nederland staat niet op zichzelf, maar is onderdeel van Europa. We stemmen ontwikkelingen in Nederland af op relevante ontwikkelingen in Europa en proberen Europese ontwikkelingen te beïnvloeden.

Gewaagd doel

In 2020 werkt en leert iedereen

We willen dat in 2020 iedereen die tot de (potentiële) beroepsbevolking behoort, werkt en leert naar vermogen. Het werken zelf is gezond, veilig, eerlijk en duurzaam. We willen dat iedereen werkt aan de eigen loopbaan, en dus blijft leren. Daardoor kunnen mensen ook langer blijven doorwerken. En als betaald werken nog niet mogelijk is, willen we dat mensen leren om dit uiteindelijk wel te bereiken. Leren kan op verschillende manieren: van het volgen van een opleiding tot leren tijdens het werken. Het gewaagd doel doet ook een beroep op werkgevers: zij moeten medewerkers de mogelijkheid bieden om op een goede manier te werken en te leren. Zo houden we de arbeidsparticipatie en de economie op peil. En blijft Nederland een welvarend land met bestaanszekerheid voor iedereen.

Kernwaarden

Omgevingsbewust

Weten wat er speelt in de buitenwereld. En dat meenemen in ons werk. En ons verplaatsen in de gevolgen die ons werk heeft voor burgers, bedrijven en organisaties.

Samenwerkend

We kunnen onze doelen niet alleen bereiken. Zowel intern als extern werken we vanuit onze eigen verantwoordelijkheid samen en verbinden we collega's, mensen en partijen. We anticiperen en slaan bruggen.

Mensgericht

De SZW'er werkt vanuit de kracht van de mens. We gaan uit van wat mensen kunnen en houden rekening met de beperkingen. En we zijn in de eerste plaats gericht op mensen, niet op regels en wetten als doel op zich.

Resultaatgericht

De SZW'er zoekt naar oplossingen, durft richting te kiezen, neemt het heft in handen en boekt resultaat.

Creatief

Vanuit eigen verantwoordelijkheid denkt en handelt de SZW'er ook buiten de kaders. De SZW'er is nieuwsgierig, denkt 'out of the box' en reflecteert op zijn of haar eigen werk.

Kernkwaliteiten

Deskundig en alert

SZW'ers zijn experts op de inhoud (op het terrein van werk en inkomen) en alert op ontwikkelingen. We signaleren ontwikkelingen en komen met oplossingen.

Open en communicatief

SZW luistert naar de samenleving en communiceert helder en pro-actief.

Inspireren en waarmaken

SZW'ers denken vanuit mogelijkheden, inspireren elkaar, burgers, werkgevers en sociale partners en nemen de verantwoordelijkheid om de mogelijkheden ook echt waar te (laten) maken.

De kerntaken van SZW

Werkgelegenheid en arbeidsmarkt

SZW bevordert de werkgelegenheid en het goed functioneren van de arbeidsmarkt. Daarbij richt SZW zich mede op het stimuleren van participatie van zoveel mogelijk burgers aan het arbeidsproces.

Sociale zekerheid

SZW bevordert dat uitkeringsgerechtigden zo snel mogelijk opnieuw zelfstandig kunnen voorzien in hun bestaan. Voor mensen die niet zelf in staat zijn om door werk in hun eigen onderhoud te voorzien en voor mensen die de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt, waarborgt SZW een inkomen.

Inkomens

SZW bevordert een evenwichtige inkomensverdeling. SZW is verantwoordelijk voor het vaststellen van het minimumloon en het sociaal minimum bij de uitkeringen.

Arbeidsverhoudingen

SZW bevordert goede arbeidsverhoudingen tussen werkgevers en werknemers. Daarbij gaat het zowel om het faciliteren en stimuleren van moderne arbeidsrelaties, als om de rechtsbescherming van werknemers.

Arbeidsomstandigheden

SZW bevordert veiligheid en gezondheid op het werk. Dit arbobeleid is mede gericht op preventie van ziekteverzuim en arbeidsongeschiktheid alsmede op vroegtijdige re-integratie.

Deel II – SZW-onderdelen

In dit deel worden de verschillende SZW-onderdelen (SG-, pSG, DG- en IG-kolommen) beschreven. Hierbij wordt tevens een overzicht gegeven van de belangrijkste dossiers. Het organogram van SZW is toegevoegd in de bijlage.

Secretaris-generaal

Ton Annink

De secretaris-generaal heeft de ambtelijke leiding over het ministerie. Hij geeft rechtstreeks leiding aan de directeuren-generaal, de inspecteur-generaal en aan de directeuren van de directies die rechtstreeks onder hem vallen:

- Directie Financieel-Economische Zaken (FEZ)
- Directie Wetgeving, Bestuurlijke en Juridische Aangelegenheden (WBJA)
- Directie Communicatie (C)

Directie Financieel Economische Zaken (FEZ)

Directeur: Petra Lugtenburg

Kerntaken en organisatieopbouw

De directie Financieel-Economische Zaken stelt de departementale begroting op en is de financieel adviseur voor de bewindspersonen en het MTSZW.

FEZ bewaakt de begroting

FEZ is verantwoordelijk voor het budgettaire totaal kader van het departement. Zowel de premiegefinancierde onderdelen (zoals WW en AOW) als de begrotingsgefinancierde onderdelen (zoals bijstand, WSW en participatiebudget). FEZ coördineert de processen rond de externe begrotingscyclus (opstellen begroting komend jaar, jaarverslag afgelopen jaar en budgettaire nota's die lopende het jaar door het ministerie van Financiën worden opgesteld). Daarbij toetst FEZ de uitgavenontwikkeling en adviseert de politieke en ambtelijke leiding ten behoeve van de budgettaire besluitvorming. Vanuit deze rollen heeft FEZ het voortouw bij voorstellen voor bezuinigingen.

FEZ is concerncontroller

FEZ ziet toe op een rechtmatige en doelmatige bedrijfsvoering. FEZ coördineert uit dien hoofde de interne planning- en controlcyclus. Als controller streeft FEZ naar een ambtelijk apparaat met hoge kwaliteit dat tegen zo laag mogelijke kosten werkt. Naast een efficiënt apparaat zijn ook een goed subsidie-, contract- en financieel beheer belangrijke aandachtspunten. Daar speelt het oordeel van de Algemene Rekenkamer een grote rol. FEZ coördineert het verkeer met de Algemene Rekenkamer en ziet erop toe dat de onvolkomenheden die de Rekenkamer constateert, worden aangepakt.

FEZ raamt, toetst en adviseert

Bij SZW is de ramingsfunctie belegd bij FEZ. Dat betekent dat de directie bij alle beleidsvoorstellen is betrokken om de financieel-economische gevolgen in kaart te brengen (gevolgen voor uitkeringslasten, uitvoeringskosten en administratieve lasten). Die functie is bij FEZ belegd om onafhankelijkheid, deskundigheid en de integraliteit van de ramingen te borgen. Hiernaast volgt, analyseert en raamt FEZ de 'autonome' ontwikkeling van de uitgaven in de SZW-sector. Daarvoor gebruikt FEZ o.a. de realisatiegegevens van de ZBO's (UWV, SVB) en het CBS en nieuwe inzichten van het CPB. Vanuit deze kennis toetst en adviseert FEZ over de effectiviteit, efficiency en financiële haalbaarheid van de voorstellen van beleidsdirecties.

Daarnaast beoordeelt FEZ beleidsvoorstellen op doelmatigheid, doeltreffendheid en budgettaire inpasbaarheid. FEZ adviseert de bewindspersonen en het MTSZW hierover.

FEZ borgt de kwaliteit van de beleidsinformatie en -evaluaties

FEZ draagt zorg voor en borgt de kwaliteit van de beleidsinformatie van SZW. FEZ is verantwoordelijk voor het systematisch evalueren binnen SZW en ziet toe op de kwaliteit en de benutting van beleidsevaluaties en –doorlichtingen binnen SZW. FEZ is ook verantwoordelijk voor de contracten met het CBS, zodat SZW tijdig de juiste en relevante informatie van het CBS ontvangt (deze informatie wordt gebruikt voor begroting en jaarverslag, ramingen en verdeelmodellen en algemene beleidsinformatie).

Afdelingen en afdelingshoofden:

- *Afdeling Begroting (BG), hoofd en plaatsvervangend directeur Hans Ton*

Verantwoordelijk voor het verloop van de begrotingscyclus, de totstandkoming en het actueel houden van het integrale budgettaire kader, de bewaking daarvan en de premievaststelling, coördineert het ambtelijk overleg met het ministerie van Financiën.

- *Afdeling Bedrijfsvoering (BV), tijdelijk waarnemend: Michiel van den Hauten*

Voert de concern-controllersrol uit en coördineert de interne p&c-cyclus. Onderhoudt de contacten met en coördineert werkzaamheden voor de Algemene Rekenkamer en de Auditdienst Rijk (ADR) van SZW. Toetst en adviseert over voorstellen van de SG, pSG en IG kolom.

- *Afdeling Re-integratie (RI), hoofd Walter Schallig*

Raamt, toetst en adviseert over de voorstellen op het gebied van re-integratiebeleid, armoede en schuldhulpverlening, de WSW en de uitvoering. De afdeling raamt het budget dat UWV en SVB nodig hebben voor de uitvoering, becijfert het effect van beleidswijzigingen op dat budget en is betrokken bij de p&c-cyclus en de vernieuwingsprojecten van de ZBO's. De afdeling is de counterpart van de beleidsdirecties Re-integratie & Participatie (R&P) en de directie Uitvoeringsbeleid en Naleving (UBN).

- *Afdeling Uitkeringen (UK), hoofd Carina van Vliet*

Raamt, toetst en adviseert over de voorstellen ten aanzien van de uitkeringen in het SZW-domein. Het werkterrein omvat onder meer de bijstand, WIJ en Wajong, de werknemersverzekeringen zoals de WW en de WAO/WIA, de AOW en de kinderbijslag. Daarnaast toetst de afdeling voorstellen rond naleving en het handavingsprogramma. Daarmee is de afdeling de counterpart van de beleidsdirectie Inkomensvoorzieningen en -verzekeringen (IVV) en voor wat betreft naleving van de beleidsdirectie UBN.

- *Afdeling Werk, Beleidsevaluaties en -informatie (WBI), hoofd Michiel van den Hauten*

Als counterpart van de beleidsdirecties van DG Werk raamt, toetst en adviseert deze afdeling over de voorstellen onder andere op het gebied van pensioenen, de WAZO, kinderopvang en arbeidsomstandigheden. Voorts draagt de afdeling zorg voor juiste en kwalitatief goede beleidsinformatie, -evaluaties en beleidsdoorlichtingen. Hiertoe behoort ook de verantwoordelijkheid voor de contacten met het CBS.

Daarnaast is er het *Bedrijfsbureau (BB)* voor de secretariële ondersteuning en interne beheersaangelegenheden. *Hoofd Bob van der Kaa*

Relevante actoren en overleggen:

- Ministerie van Financiën
- Centraal Planbureau (CPB)
- Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV)
- Sociale Verzekeringsbank (SVB)
- Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS)
- Algemene Rekenkamer (AR)

- IOFEZ (Interdepartementaal overleg FEZ-directeuren)
- Auditdienst Rijk (ADR)

Directie Wetgeving, Bestuurlijke en Juridische Aangelegenheden (WBJA)

Directeur: Marleen Hout

Kerntaken en organisatieopbouw:

De directie Wetgeving, Bestuurlijke en Juridische Aangelegenheden is verantwoordelijk voor:

- het bevorderen van de kwaliteit van wet- en regelgeving en van het bestuurlijk, juridisch en internationaalrechtelijk handelen van het ministerie;
- het behandelen van wetgevende, bestuurlijke, juridische en internationaalrechtelijke onderwerpen in relatie tot ontwikkelingen binnen het rijk;
- het adviseren over het gebruik van het instrument regelgeving en het ontwerpen van de teksten van alle wetten, algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen op het terrein van het ministerie;
- het adviseren over en behandelen van bestuurlijke aangelegenheden, juridische vraagstukken en het behandelen van alle bezwaar- en beroepszaken op het terrein van het ministerie (m.u.v. bezwaar en beroep bij personeelsaangelegenheden);
- het bijdragen aan de totstandkoming en implementatie van internationale verdragen respectievelijk regelingen, het toetsen van nationale (ontwerp)regelgeving aan het internationale recht en het behandelen van internationale procedures;
- het bewaken, uitdragen en bevorderen van de algemene wetgevingskwaliteit van SZW.

Afdelingen en afdelingshoofden:

- Afdeling Wetgeving (W), *Jill Bangert*;
- Afdeling Bestuurlijke en Internationaalrechtelijke aangelegenheden (B&I), *Klaas Werkhorst*;
- Afdeling Juridische Aangelegenheden – Bijstand, Bedrijfsjuridisch en Subsidies (JA-BBS), *Peter van der Poest Clement (tevens plv. directeur)*;
- Afdeling Juridische Aangelegenheden – Sociale Verzekeringen en Arbeid (JA-SVA), *Irma Beurmanjer-de Lange*;
- Afdeling Juridische Aangelegenheden - Wet arbeid vreemdelingen (JA-Wav), *Alexandra van Kampen*;
- Bureau Ondersteuning (BO), *Harry de Werk*.

Doelstellingen:

- Versterking van de kwaliteit van wet- en regelgeving;
- Het succesvol verdedigen van SZW-beleid in bezwaar- en beroepsprocedures;
- Voorgenomen SZW-handelen, -beleid en -wetgeving tijdig en goed toetsen aan het internationale recht; daarbij zonodig internationaalrechtelijk minder kwetsbare alternatieven aandragen.

Hoofdtaken

1. Reguliere werkzaamheden/taken:

Wet openbaarheid van bestuur (WOB)

Op grond van de WOB kunnen burgers documenten bij SZW opvragen over bestuurlijke aangelegenheden, waarbij als uitgangspunt geldt dat deze openbaar zijn ("ja, tenzij"). WBJA coördineert de afhandeling van deze verzoeken en behandelt de bezwaar- en beroepszaken die zich naar aanleiding van WOB-beslissingen voordoen.

Bezwaar en beroep

WBJA is verantwoordelijk voor de afhandeling van alle bezwaar- en beroepszaken binnen SZW met uitzondering van bezwaren tegen beslissingen van rechtspositionele aard. Dit betreft onder meer bezwaar- en beroepsprocedures tegen door de Inspectie SZW opgelegde bestuurlijke boetes (WAV en Arbo) en tegen subsidiebeschikkingen.

Juridische aangelegenheden

WBJA adviseert over (de interpretatie van) alle regelgeving op het terrein van SZW alsmede over bedrijfsjuridische zaken zoals contracten, aanbestedingen en privacy. Daarnaast behandelt WBJA claims/aansprakelijkstellingen die tegen SZW zijn ingesteld.

Landsadvocaat

In geval van de benodigde procesvertegenwoordiging bij met name civiele procedures, specifieke expertise en/of een second opinion vindt inschakeling van de Landsadvocaat door tussenkomst van WBJA plaats.

Nationale ombudsman

WBJA verzorgt de contacten met de Nationale ombudsman. Deze contacten bestaan veelal uit het beantwoorden van vragen van de Nationale ombudsman over onderwerpen die op SZW-terrein liggen alsmede het ten behoeve van de bewindslieden opstellen van (concept)reacties op de bij de Nationale ombudsman tegen SZW ingediende klachten. Voordat de Nationale ombudsman een klacht in behandeling neemt, dient een bestuursorgaan eerst zelf de klacht te hebben behandeld. Binnen SZW gebeurt dat (conform een daartoe opgestelde klachtenprocedure) door de directeur van de directie waarop de klacht betrekking heeft. In die fase geeft WBJA desgewenst advies.

Internationaalrechtelijke procedures

WBJA behandelt de door de Europese Commissie tegen Nederland ingestelde infractieprocedures, alsmede de procedures bij het Hof van Justitie (EU), bij het Europese Hof voor de rechten van de mens en bij de internationale klachtencommissies over de verenigbaarheid van het SZW-handelen met de relevante Europeesrechtelijke en verdragsverplichtingen. Tevens bewaakt WBJA de goede en tijdige implementatie van nieuw tot stand gekomen EU-richtlijnen en verzorgt WBJA de notificatie aan de Europese Commissie wanneer deze is voltooid.

WBJA verzorgt de juridische begeleiding bij de onderhandelingen over nieuwe EU-regelgeving en verdragen op SZW-gebied en bewaakt de conformiteit van nieuwe wetgevingsvoornemens met de voor Nederland geldende internationaalrechtelijke verplichtingen, daaronder begrepen de Europese staatssteunregels.

Bestuurlijke advisering

WBJA adviseert over bestuurlijke aangelegenheden, zoals het beleid t.a.v. ZBO 's, het adviesstelsel, bestuursakkoorden en decentralisatie.

WBJA verzorgt samen met de Inspectie SZW het inhoudelijk secretariaat van het zeswekelijks Platform Bestuur en Toezicht, onder leiding van de SG.

2. Actuele dossiers: Wetgevingskwaliteitsbeleid

WBJA-verantwoordelijkheid wetgeving

Wetsvoorstellen die SZW maakt, zijn in het algemeen in voortouw bij de beleidsdirecties. Zij zijn verantwoordelijk voor het wetgevingsproces. WBJA heeft tot taak de wetgeving op te stellen en schrijft de artikelsgewijze toelichting. Tijdens het wetgevingsproces onderhoudt WBJA contact met V&J en Raad van State in verband met de adviesprocedure.

Integraal Afwegingskader (IAK)

Het IAK is het afgelopen jaar rijksbreed ingevoerd. Het IAK wordt toegepast bij de voorbereiding en verantwoording van beleid en regelgeving. Inzet is om met hantering van het IAK (met zeven centrale vragen) te komen tot meer heldere en transparante regelgeving. WBJA bewaakt toepassing van het IAK bij voornemens tot regelgeving en de zo helder mogelijke verantwoording daarvan in de toelichting. Doel: verdere kwaliteitsverbetering van SZW-regelgeving.

Overgangsrecht

Overgangsrecht vraagt veel aandacht bij tot stand te brengen wet- en regelgeving. Zeker in deze tijd, waarin bezuinigingsmaatregelen worden getroffen en het gaat om het ingrijpen in bestaande rechten speelt de vraag welk overgangsrecht is aangewezen. Een recente uitspraak naar aanleiding van intrekking van de Wet werk en inkomen kunstenaars, waarbij de rechter van oordeel was dat daarbij voor de kunstenaars die al een uitkering hadden, overgangsrecht had moeten worden getroffen, is aanleiding geweest om een voorlichtingsvraag aan de Raad van State te stellen. Op 3 juli jl. is de voorlichting van de Raad binnengekomen. De voorlichting bevat enkele nuttige aandachtspunten. Deze voorlichting is op 9 oktober jl. ter kennisneming gestuurd naar EK en TK.

Relevante actoren en overleggen:

Behalve met de SZW-partners onderhoudt WBJA contact met diverse ministeries en organisaties die actief zijn in relatie tot het wetgevings-, bestuurlijke, internationaalrechtelijke en juridische veld. Niet uitputtend opgesomd zijn dat:

- Het ministerie van Veiligheid en Justitie in verband met het rijksbrede wetgevingskwaliteitsbeleid en in verband met de coördinatie van WBJA voor de wetgevingstoets van alle ontwerp-amvb's en wetsvoorstellen, voorafgaand aan de behandeling in de ministerraad;
- Academie voor wetgevings- en overheidsjuristen in verband met de opleiding van juristen;
- Raad van State (RvS): WBJA is algemeen relatiebeheerder;
- College bescherming persoonsgegevens (CBP): WBJA is algemeen relatiebeheerder;
- Nationale ombudsman: WBJA is algemeen relatiebeheerder en alle contacten over klachten met betrekking tot SZW vinden via WBJA plaats;
- Landsadvocaat: WBJA is algemeen relatiebeheerder en inschakeling vindt (uitgezonderd P-zaken en geldingvorderingszaken) door WBJA plaats;

- Interdepartementale Commissie Europees recht (ICER);
- Interdepartementaal staatssteunoverleg (ISO);
- Interdepartementale Commissie voor Constitutionele aangelegenheden en Wetgevingsbeleid (ICCW);
- Interdepartementale Commissie Bestuur (ICB);
- Interdepartementale Commissie Veiligheid (ICV);
- Ministerie van BZK: interbestuurlijke relaties en verhouding tot zelfstandige bestuursorganen.

Directie Communicatie (C)

Directeur: Pieter Idenburg

Kerntaken en organisatieopbouw:

SZW maakt beleid op het terrein van werk en inkomen. Communicatie is een instrument dat helpt om de beleidsdoelen te realiseren en beleid te laten landen bij de mensen voor wie het bestemd is. De ambitie van de directie Communicatie is om communicatie meer in het hart van het beleid te brengen en om een brug te zijn tussen politiek, beleid en samenleving.

De directie Communicatie heeft een aantal hoofdtaken:

- Het onderhouden van contacten met de media en ontwikkelen van woordvoeringslijnen;
- Het ondersteunen van bewindspersonen op het gebied van publiciteit en bij externe optredens;
- Het opstellen van concept-antwoorden op aan bewindspersonen gerichte burgerbrieven;
- Het onderhouden van liaisonfunctie/backoffice met rijksoverheid.nl;
- Het ontwikkelen van een corporate SZW-strategie, alsmede verantwoordelijkheid voor interne communicatie;
- Het ontwikkelen van communicatiestrategieën op basis van de door de departementsleiding vastgestelde prioritaire onderwerpen;
- Het adviseren aan beleidsdirecties over de wijze waarop communicatie kan worden ingezet;
- Het adviseren over en laten uitvoeren van communicatie-onderzoek.

Afdelingen en afdelingshoofden:

- Afdeling Woordvoering en Publiciteit (W&P), *Sierk Nawijn (tevens plv directeur)*;
- Afdeling Communicatie-advies en Onderzoek (C&O), *Marlies de Roon*;
- Afdeling Publiek en Informatie (P&I), *Hans Bliet*;
- Stafbureau, *Arnoud Elsink*.

Toelichting op werkwijze

De directie Communicatie richt zich in toenemende mate op de prioritaire beleidsonderwerpen. Woordvoerders, communicatieadviseurs en vertegenwoordigers van de beleidsdirecties werken rondom die beleidsprioriteiten nauw en intensief samen. Hierdoor wordt communicatie al in een vroegtijdig stadium betrokken bij de beleidsontwikkeling en bewegen de adviseurs en woordvoerders zich steeds vaker op het snijvlak van communicatie en beleid. Daarbij worden de korte termijn (m.n. woordvoering) en de langere termijn (communicatiestrategieën) beter met elkaar verbonden. Er vindt daarbij ook regelmatig overleg met betrokken stakeholders (via hun woordvoerders en communicatieadviseurs) plaats.

Communicatie adviseert over de inzet van communicatie-instrumenten bij de ontwikkeling en implementatie van beleid. Een van de doelen is om signalen uit de omgeving (burgers, stakeholders, politiek, media) gedurende het hele beleidstraject op te vangen en zonodig om te zetten in gerichte (communicatie) activiteiten en beleidswijzigingen. Dit wordt enerzijds gedaan door halfjaarlijks trendmatig onderzoek en anderzijds door het regelmatig doen van onderzoek op de prioritaire beleidsthema's, bv door middel van focusgroepen.

Communicatie doet verder de woordvoering, schrijft persberichten, adviseert over interviewverzoeken, begeleidt de interviews, organiseert werkbezoeken, adviseert over uitnodigingen voor optredens en schrijft hiervoor, indien nodig, een toespraak of spreekschets. Er zijn daarbij twee teams van woordvoerders: één voor de minister en één voor de staatssecretaris.

Communicatie beantwoordt daarnaast vragen van burgers, bedrijven en instellingen. Die vragen komen binnen via e-mail, brieven of telefoon (Postbus 51). De gestelde vragen worden nauwlettend gemonitord omdat ze een goed beeld geven wat er leeft in de maatschappij. Het levert relevante informatie op voor de eigen directie, beleidsdirecties en de politieke top van het ministerie. Communicatie zorgt voor de verbinding en afstemming met de centrale redactie van rijksoverheid.nl over de SZW-dossiers en nieuwsvoorziening op rijksoverheid.nl en voert de redactie over het gemeenteloket: een site voor de informatieoverdracht aan gemeenten. Ook verzorgt Communicatie het personeelsblad Sozavox en de interne nieuwsvoorziening via intranet.

Relevante actoren en overleggen

- Journalisten;
- Rijksvoorlichtingsdienst (RVD);
- Voorlichtingsraad (VoRa);
- Rijksoverheid.nl;
- Woordvoerders en communicatieadviseurs van sociale partners en politieke partijen;
- Woordvoerders en communicatieadviseurs van andere departementen.

Plaatsvervangend secretaris-generaal

Ric de Rooij

De SG en pSG verdelen de coördinerende taken en verantwoordelijkheden die voortvloeien uit de taak van de SG-functie op het gebied van strategie, beleid, bedrijfsvoering, organisatie ontwikkeling en andere SZW brede programma's en thema's.

Tevens vervangt de pSG de SG bij diens afwezigheid. Is opdrachtgever namens SZW richting de Auditdienst Rijk. De pSG is eindverantwoordelijk voor het functioneren van de directies:

- Directie Bestuursondersteuning (BO)
- Directie Bedrijfsvoering (BV)
- Programmadirectie Huisvesting
- Agentschap SZW (AgSZW)

Directie Bestuursondersteuning (BO)

Waarnemend directeur: Nicoline de Groot

Kerntaken en organisatieopbouw

De directie Bestuursondersteuning ondersteunt de politieke en ambtelijke leiding van SZW. Zij zorgt ervoor dat de leiding zich op de juiste momenten met de juiste zaken kan bezighouden, en draagt bij aan de kwaliteit van de besluitvorming door de leiding.

Afdelingen en afdelingshoofden:

- Afdeling bestuursadvies (BA), *Nicoline de Groot*;
- Afdeling kabinetszaken, managementondersteuning en stukkenverkeer (KMS), *Paula van Lieshout*;
- Afdeling Veiligheid, Integriteit en Crisismanagement (VIC), *Jan Renshof*.

Hoofdonderwerpen

Parlement en Ministerraad:

- BO organiseert en bewaakt de voortgang van parlementaire zaken;
- BO ondersteunt de bewindspersonen in het verkeer met de ministerraad en het parlement.

Advisering bewindslieden en ambtelijke leiding:

- BO toetst nota's en andere stukken vooral op politieke, bestuurlijke en communicatieve aspecten, afstemming en samenwerking, en de inbreng van facetdirecties;
- BO zorgt voor de ondersteuning van overleggen (agenderen van onderwerpen, afstemmen en verslaglegging);
- BO ondersteunt de bewindspersonen en de ambtelijke leiding bij contacten met de buitenwereld (maatschappelijk veld, andere departementen) door voorbereiding van vergaderingen, werkbezoeken, speeches en andere optredens;
- BO draagt bij aan de reflectie op ontwikkelingen op de middellange en langere termijn en ondersteunt de leiding in het anticiperen op (mogelijke) belangrijke politieke ontwikkelingen op de kortere termijn.

Coördinerende rol:

- BO bevordert de samenwerking binnen het departement, legt verbindingen en ondersteunt de leiding om te sturen op samenhang. Daarbij bevordert BO de gelijkwaardigheid van beleid, uitvoering en toezicht;
- BO stimuleert de rolvastheid in de aansturing van het departement: de leiding ondersteunen om taken en verantwoordelijkheden helder te beleggen;
- BO ondersteunt de leiding bij protocollaire zaken;
- BO bewaakt de voortgang van stukken van en naar de departementsleiding en zorgt voor het tijdig (en op het juiste moment) doorgeleiden van documenten.

Dagelijkse ondersteuning bewindslieden:

- BO biedt ondersteuning op het politieke vlak (door de politieke assistenten) en ambtelijke vlak (ambtelijk secretarissen);
- Verder zorgt BO voor de dagelijkse secretariële ondersteuning en worden bezoekers ontvangen, begeleid en verzorgd;
- Tot slot draagt BO zorg voor de veiligheid van bewindslieden, voert veiligheidsonderzoeken uit en zorgt voor crisisbeheersing en informatiebeveiliging.

Relevante actoren en overleggen:

De directie BO onderhoudt nauwe contacten met vergelijkbare directies bij andere departementen. Verder verzorgt zij de reguliere contacten met de griffies van de Eerste en Tweede Kamer en met het secretariaat van de Ministerraad (ministerie van Algemene Zaken).

De directie is binnen SZW verantwoordelijk voor de organisatie en secretariaatsvoering van de wekelijkse overleggen van ambtelijke en politieke leiding: ministerstaf, themastaf, staf Ministerraad, beleidsoverleg, MT SZW-vergaderingen.

Directie Bedrijfsvoering (BV)

Directeur: Johan Maas

Kerntaken en organisatieopbouw:

De missie van de directie Bedrijfsvoering luidt: "zorgen dat het ministerie van SZW werkt", met als strategie 'Rijksbreed, tenzij...'. Essentieel daarbij is inzet van eerstestelijns expertise dichtbij de interne SZW klanten, en scherp leveranciersmanagement op de Rijksbrede SSO's. De directie beweegt daarmee van uitvoering naar regie.

Op het gebied van organisatie en bedrijfsvoering spelen verschillende ontwikkelingen. Rijksbreed is het uitvoeringsprogramma Compacte Rijksdienst de belangrijkste beweging voor vernieuwing van de rijksdienst. Het Uitvoeringsprogramma bestaat uit drie programmalijnen met meerdere projecten waarbij SZW ook actief betrokken is:

- Rijksbrede infrastructuur voor de ondersteunende bedrijfsvoering
- Concentratie van de ondersteunende bedrijfsvoering bij de kerndepartementen
- Ontdubbelen van uitvoerings- en toezichtsorganisaties (clusterprojecten).

Het uitvoeringsprogramma Compacte Rijksdienst draagt bij aan de totstandkoming van een krachtige, kleine en dienstverlenende overheid conform de afspraken uit het vorige regeerakkoord. Een overheid die minder belastinggeld kost, die met minder ambtenaren en bestuurders toe kan en die zich richt op haar kerntaken. Het uitvoeringsprogramma Compacte Rijksdienst levert dus zowel in kwantitatieve als in kwalitatieve zin resultaten op.

SZW is betrokken bij de volgende clusters uit het uitvoeringsprogramma Compacte Rijksdienst:

- clustering van de backoffice van subsidieverleners aan instellingen (cluster 17) en aan bedrijven (cluster 11) van de rijksoverheid (zie beschrijving bij Agentschap SZW, pSG-kolom).
- clustering van de uitvoerende taken op het terrein van de inkomensondersteuning aan burgers door uitvoeringsorganisaties van de rijksoverheid als het UVW, SVB en DUO (cluster 12, zie beschrijving bij UBN, DG P&I).
- Cluster 14, rijksinspecties/toezicht fysieke veiligheid bedrijven (zie beschrijving bij Inspectie SZW).

Afdelingen en afdelingshoofden:

- Afdeling Informatie en Facilitair Management (IFM), *Nienke Weegink*;
- Afdeling Financiën, *Jane Chin-a-Fo*;
- Afdeling Inkoop, *Anike Wildervanck de Blécourt*;
- Afdeling Documentatie, Communicatie & Archief (DCA), *Marcel van Grieken*;
- Afdeling Personeel & Organisatie (P&O), *Marianne Witlox van den IJssel*;
- Afdeling Management en Control (M&C), *Jeen Duker*.

Hoofdonderwerpen:

Belangrijke dossiers voor de directie Bedrijfsvoering zijn:

- Flexibel Werken
- Digitalisering van de stukkenstroom, waaronder project 'Digidoc'.

- Visieontwikkeling en -uitvoering van HRM- en ICT-beleid.
- Huisvesting: de beleidskernen van de ministeries van SZW en VWS worden vanaf 1ste kwartaal 2015 gezamenlijk gehuisvest in het centrum van Den Haag (de Resident).

Basisdienstverlening ICT

De standaarddienstverlening op het gebied van ICT wordt verzorgd door het Shared Service Centrum ICT (SSC-ICT) Den Haag. Het gaat daarbij om alle ICT-zaken rond de werkplek en primaire procesapplicatie zoals:

- zorgen dat SZW-ers beschikken over een goede PC met toegang tot het SZW-netwerk en software. Op kantoor, thuis (voor bijvoorbeeld inspecteurs) en elders binnen de Rijksdienst
- telefonie en hosting van bestaande en nieuwe applicaties.

Basisdienstverlening Facilitair en Huisvesting

De operationele taken rond facilitaire zaken (schoonmaak, chauffeurs en bijvoorbeeld catering) en huisvesting zijn overgedragen aan een Shared Service Organisatie die voor meerdere departementen werkt. FMHaaglanden is de facilitaire dienstverlener van SZW en nog 6 andere departementen.

Basisdienstverlening financiële administratie

De afdeling Financiën draagt zorg voor de controle en betalingen van declaraties en facturen, voor het boeken en beheren van de vorderingen (met uitzondering van de bestuurlijke boetes vanaf 2007), voor de bekostiging van de gemeenten, SVB en UWV en voor de administratieve werkzaamheden rondom het verstrekken van subsidies (niet zijnde ESF e.d.). Verder bereidt de afdeling de introductie van Digi-Inkoop voor, die vanaf 2013 stapsgewijs ingevoerd wordt binnen SZW. Tot slot is bij SZW de Service- en Beheer Organisatie van het ondersteunende financiële SAP-systeem (SBO-F) georganiseerd, dat het functioneel beheer doet voor VWS, FIN en SZW.

Basisdienstverlening Inkoop

De afdeling Inkoop verleent diensten voor de gehele inkoopcirkel van behoeftestelling tot contractmanagement voor het gehele departement. Inkoop stemt daarenboven het inkoopbeleid en het contractmanagement af met andere departementen. Vanuit de rol van CDI (Coördinerend Directeur Inkoop) zoekt Inkoop afstemming en samenwerking met de onder SZW ressorterende ZBO's. Streven is de dienstverlening per 1-1-2013 onder te brengen bij de Haagse Inkoop Samenwerking (HIS).

Basisdienstverlening Informatiehuishouding (DCA)

Vanuit de afdeling Documentatie, Communicatie en Archief (DCA) wordt gewerkt aan de realisatie van de modernisering van de informatiehuishouding; digitaal en direct inspelend op de informatiebehoefte van de SZW medewerker. Enerzijds door de huidige bibliotheek door te ontwikkelen naar een Kennis en Informatiecentrum. En anderzijds door de SZW organisatie te ondersteunen bij het digitale stukkenverkeer en de digitale archivering. Ook de afbouw van de papieren "dynamische" dossiers wordt vanuit DCA verzorgd. De SSO Doc-Direkt verzorgt zowel de semi-statische archief functie als de archiefbewerking voor SZW.

Basisdienstverlening Management & Control

De stafafdeling Managementinformatie & Control verzorgt de ondersteuning van de directie Bedrijfsvoering (ondersteuning aan het managementteam van de directie, het voeren van control-

en bedrijfsvoeringstaken voor de medewerkers van de directie) en levert met FEZ de nodige managementinformatie.

Basisdienstverlening Personeel & Organisatie

De afdeling P&O draagt bij aan het realiseren van de HRM visie en adviseert en ondersteunt het management van SZW op het terrein van personeel en organisatie. De afdeling bestaat uit 3 teams: de Academie, gericht op Leren & Ontwikkelen voor SZW, VWS en OCW, het team P&O Managementadvies en het team HR ondersteuning en regie.

Programmadirectie huisvesting

Programmadirecteur: Jos Nouwt

Kerntaken

- Het voorbereiden en realiseren van het Haagse huisvestingsprogramma van SZW en VWS (Masterplan Den Haag) binnen de gestelde kaders en planning;
- Het voorbereiden en realiseren van de tijdelijke huisvesting van dienstonderdelen van VWS gedurende de verbouwing van de gezamenlijke huisvesting;
- Het voorbereiden en uitvoeren van de verhuisbewegingen;
- De samenhang bevorderen tussen de huisvesting en de resultaten van de projecten S@men Flexibel (SZW) en @nders (VWS) en de veranderingen in de bedrijfsvoering, waaronder digitalisering en het krijgen van één regievoerder voor ICT en facilitaire zaken in de Resident;
- De in- en externe communicatie over het Haagse huisvestingsprogramma van SZW en VWS.

Sturingsmodel

- De programmadirectie is organisatorisch bij SZW ondergebracht met de pSG als portefeuillehouder. De pSG-en van SZW en VWS fungeren als opdrachtgevers;
- De Stuurgroep - waarin van opdrachtgeverskant de twee pSG-en, de twee directeuren Bedrijfsvoering, de directeur Organisatie en Personeel van VWS (tot 2013) en de programmadirecteur van de Programmadirectie Huisvesting SZW en VWS zitting hebben en van opdrachtnemerskant (Rijksgebouwendienst) de directeur Vastgoed/Projecten en de projectdirecteur - bepaalt de visie op toekomstvaste huisvesting en de koers van het project, verbindt de aandachtsgebieden organisatie, cultuur, gedrag, huisvesting, digitalisering en facilitering en bewaakt de kwaliteit en de voortgang van het programma;
- De twee projectmanagers (voor SZW: Jan Voskamp) van de Programmadirectie Huisvesting SZW en VWS zijn verantwoordelijk voor alle voorbereidende en uitvoerende activiteiten, die nodig zijn om de gezamenlijke huisvesting te realiseren. Zij sturen daartoe projectleiders en medewerkers voor projectondersteuning, planning, communicatie en budgetbeheer aan;

Via de Tijdelijke Ondernemingsraad (TOR) is de medezeggenschap geregeld.

Agentschap SZW (AG SZW)

Directeur: Paula Loekemeijer

Kerntaken en organisatieopbouw

Het Agentschap SZW is een uitvoeringsorganisatie waar op dit moment zo'n 150 mensen werkzaam zijn. De organisatie heeft als taak het uitvoeren van subsidieregelingen en opdrachten op het terrein van het sociaaleconomisch beleid, in het bijzonder dat van Werk en Inkomen. Het gaat om subsidieregelingen van het Europees Sociaal Fonds en om enkele regelingen en andere opdrachten voor het ministerie van SZW en andere ministeries zoals Justitie en BZK. Het Agentschap is daarbij oog en oor voor de opdrachtgevende beleidsorganisatie.

Het Agentschap onderscheidt zich niet alleen door de specialisatie in de uitvoering van subsidieregelingen en door kennis van en gerichtheid op het terrein van Werk en Inkomen.

Sinds 1 januari 2003 heeft het Agentschap de status baten-lastendienst en voert daarmee een zelfstandige boekhouding. De jaarrekening van het Agentschap maakt onderdeel uit van het departementale jaarverslag van het ministerie van SZW. Het Agentschap SZW is een onderdeel van het Ministerie van SZW en gevestigd in Den Haag, met zogenoemde aanland-werkplekken in de regio.

De diensten die het Agentschap levert bij de uitvoering van regelingen en opdrachten zijn veelal een afgeleide van het proces van subsidieverlening. Te denken valt aan:

- Voorlichting en advies geven over subsidieregelingen aan (potentiële) aanvragers, onder andere over de mogelijkheden van de subsidies en de opzet van de projectadministratie, het voorlichten en begeleiden van (potentiële) aanvragers, het bemensen van een helpdesk;
- Oordelen of subsidieaanvragen voldoen aan de eisen van de diverse subsidieregelingen;
- Begeleiding van (potentiële) aanvragers en beoordeling van de voortgang tijdens de duur van het project onder andere via het brengen van bezoeken aan uitvoerders van projecten en via tussentijdse rapportages;
- Na afloop van een project controleren of de verstrekte subsidie volgens de regels is besteed en de activiteiten en kosten duidelijk zijn verantwoord en daaropvolgend betalen of vorderen.

Afdelingen en afdelingshoofden:

- Afdeling Europese Regelingen (verantwoordelijk voor de rechtmatige uitvoering van de Europese regelingen die het Agentschap SZW uitvoert), *Margo Kerkhof*;
- Afdeling Nationale regelingen (verantwoordelijk voor de rechtmatige uitvoering van de Nationale regelingen en opdrachten die het Agentschap SZW uitvoert), *Liesbeth Kroon*;
- Afdeling Controle en Monitoring (verantwoordelijk voor de controles op rechtmatige bestedingen van de (met name Europese) regelingen die het Agentschap SZW uitvoert), *Marc Wijnands*;
- Afdeling Diensten, Informatie en Advies (verantwoordelijk voor activiteiten op het gebied van strategie, beleid, communicatie, informatisering, automatisering en facilitaire zaken), *Michel Rietbergen*;
- Afdeling Financiële zaken (verantwoordelijk voor het uitvoeren van werkzaamheden die bijdragen aan een juiste en adequate uitvoering van de planning- en controlcyclus, rapporteren daarover en het uitvoeren van de financiële en betalingsadministratie), *Harm Jan Bouwknecht*.

Hoofdonderwerpen

1. Europese regelingen en opdrachten

ESF 2007-2013

De Subsidieregeling ESF 2007-2013 kent zes onderdelen, zogenoemde Acties:

- Actie A: Additionele toerusting en bemiddeling van groepen met een achterstand tot/op de arbeidsmarkt.
- Actie B: Re-integratie van gedetineerden, TBS-gestelden, en jongeren in jeugdinrichtingen.
- Actie C: Toe leiden van jongeren uit praktijkonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs naar (beschermde) arbeid of vervolgonderwijs.
- Actie D: Verbetering arbeidsmarktpositie laaggeschoolde werkenden of werkenden zonder startkwalificatie.
- Actie E: Sociale Innovatie gericht op verhoging arbeidsproductiviteit.
- Actie J (Jeugd): Additionele scholing, opleiding en toerusting van jongeren op of tot de arbeidsmarkt.

De ESF- regeling is opengesteld in januari 2007 en loopt tot en met eind 2013. Jaarlijks is er zo'n 100 miljoen euro aan subsidie beschikbaar.

ESF 2014-2020

Op dit moment wordt met de Europese Commissie onderhandeld over de ESF verordening. Het Agentschap denkt op verzoek van de beleidsdirectie R&P vanuit het uitvoeringsperspectief mee over de inbreng in de onderhandelingen en de nationale uitvoering.

Europees Globaliserings Fonds

Sinds 1 januari 2007 heeft de Europese Unie het Europees fonds voor aanpassing aan de globalisering. Dit is een noodfonds voor incidentele ondersteuning van lidstaten, die te maken hebben met ingrijpend massaontslag als gevolg van globalisering. Dit fonds helpt werknemers met bijvoorbeeld scholing, hulp bij het vinden van een nieuwe baan of steun bij het opzetten van een eigen bedrijf. Met de komst van de kredietcrisis heeft de Commissie de subsidiecriteria verruimd en Nederland maakt daar sindsdien gebruik van. Voorbeelden: het bouwbedrijf Heijmans, de sector grafimedia, en technologiebedrijf NXP.

2. Nationale regelingen en opdrachten

Regeling Tegemoetkoming in de Adoptiekosten

Deze regeling om adoptieouders een tegemoetkoming in de adoptiekosten te kunnen verstrekken voert het Agentschap uit in opdracht van het Ministerie van Justitie. De regeling is per 1 januari 2012 in werking getreden en geldt voor adopties die tussen 1 januari 2009 en 1 januari 2013 tot stand zijn gekomen.

Het Agentschap voert in 2012 ook nog afrondende werkzaamheden uit voor een aantal (nagenoeg) afgelopen subsidieregelingen (Kinderopvang, Implementatie Getoetste Arbeidscatalogi, Veilig Werken door Gedragsverandering, Bedrijfsverzamelgebouwen, Europees Jaar Bestrijding Armoede en Sociale Uitsluiting).

Arbeidsveiligheid

Het Agentschap voert in opdracht van de directie Gezond en Veilig Werken het programmamanagement voor het Actieplan Arbeidsveiligheid. Doel van het programma is het met 25% verminderen van het aantal arbeidsongevallen bij deelnemende bedrijven. Het programma loopt tot eind 2012 en levert producten op die doelgroepen, sectoren en branches kunnen inzetten om aan de slag te gaan met veiligheidscultuur. Ook konden MKB ondernemers gebruik maken van de tijdelijke stimuleringsregeling "veilig werken door gedragsverandering" .

Vreemdelingenwet

Het Agentschap verzorgt het bekostigingsproces voor het ministerie van BZK. De bekostiging van de Wet inburgering heeft tot doel gemeenten financieel te ondersteunen bij het uitvoeren van deze wet. De Regeling nalatenschap oude Vreemdelingenwet ondersteunt gemeenten financieel bij het uitvoeren van deze regeling.

Compacte rijksdienst (CRD): clustering back office subsidies

Project 17 'Clustering back office subsidies' richt zich op de *gezamenlijke* uitvoering van de subsidieverstrekking (backoffices) aan instellingen van de ministeries van SZW, OCW en VWS.

Relevante actoren en overleggen:

Het Agentschap SZW heeft een uitgebreid netwerk. In grote lijnen onderhoudt het Agentschap contacten met:

- Beleids- en stafdirecties binnen SZW;
- Ministeries van EL&I, Financiën BZ, OCW, VWS, Justitie en VROM (WWI), waarvan bij enkele departementen sprake is van een opdrachtgever-opdrachtnemer-relatie;
- Intermediairs en belangenverenigingen, zoals VNG, MKB-Nederland, VNO-NCW, vakbonden FNV en CNV, WEC-raad, Landelijk Werkverband Praktijkonderwijs, Nationale Commissie voor Sociale Innovatie (NCSI);
- Subsidieaanvragers en uitvoerders van projecten die met behulp van financiering door Europese of nationale subsidies tot stand komen, zoals gemeenten, CWI en UWV, ministerie van Justitie en VWS, scholen voor praktijkonderwijs en voor voortgezet speciaal onderwijs, sectorfondsen, individuele bedrijven en overige rechtspersonen;
- Andere subsidieagentschappen, zoals Agentschap NL, en Dienst Regelingen, Balansgroep;
- Het Agentschap is management-autoriteit in het kader het ESF 2007 – 2013 programma. In die hoedanigheid zijn er relaties met het Ministerie van LNV/ Dienst Regelingen die de rol van certificeringsautoriteit vervult en het Ministerie van Financiën/ Rijks Auditdienst die de rol van auditautoriteit vervult;
- Europese Commissie. Het Agentschap SZW neemt als management-autoriteit voor ESF in Nederland deel aan de vergaderingen van het ESF-Comité, de Technical Working Group ESF, het Coördinerend Comité voor de Structuurfondsen (Cocof), en het Informal Network of ESF Information Officers (INIO). Daarnaast zijn er op MT- en operationeel niveau ambtelijke contacten met onder meer DG Employment en DG Regio;

Directeur-generaal Participatie en Inkomenswaarborg (DG P&I)

Bernard ter Haar

Directeur-generaal P&I is verantwoordelijk voor het beleid op het gebied van arbeidsactivering en inkomensbescherming. Daarnaast geeft hij leiding aan de directeuren van de directies die binnen zijn directoraat-generaal vallen:

- Directie Inkomensverzekeringen en –voorzieningen (IVV)
- Directie Uitvoeringsbeleid en Naleving (UBN)
- Directie Re-integratie en Participatie (R&P)

Directie Inkomensverzekeringen en –voorzieningen (IVV)

Directeur: Irene Nijboer

Kerntaken en organisatieopbouw

De directie IVV heeft als missie dat het socialezekerheidsstelsel ook in de toekomst bijdraagt aan een sociaal en economisch krachtig Nederland in Europa, met werk en bestaanszekerheid voor iedereen. De vormgeving en financiering van uitkeringen in de verschillende levensfasen en levenslopen moet transities op de arbeidsmarkt ondersteunen en daarbij sociale zekerheid bieden. Sociale zekerheid impliceert in de eerste plaats dat mensen worden toegerust en gestimuleerd te participeren in de samenleving zodat ze zelfredzaam en duurzaam inzetbaar blijven of worden. Daar waar nodig betekent het dat inkomensbescherming wordt geboden.

Afdelingen en afdelingshoofden:

- Afdeling Inkomenswaarborg tijdens werk (I), *Victor Sannes (tevens plv directeur)*
- Afdeling Financieringsbeleid (FB), *Marc Konings;*
- Afdeling Ouderen, Onderzoek en Grensoverschrijdende sociale zekerheid (OOG), *Anje Vrij;*
- Afdeling Leren, Zorgen en Werken (LZW), *wnd Laura van Rossum du Chattel*
- Afdeling Bedrijfsvoering, Secretariaat en Begroting, (BSB), *Kees van der Spek.*

De afdeling Inkomenswaarborg tijdens werk is verantwoordelijk voor de rechten en plichten van inkomensregelingen gericht op werknemers. De meest in het oog springende regelingen hebben betrekking op werkloosheid (WW/IOW) en arbeidsongeschiktheid (WIA/ZW/WAO). Daarnaast is de afdeling verantwoordelijk voor de rechten en plichten van het vangnet van de sociale zekerheid, de Wet Werk en Bijstand (WWB).

De afdeling Financieringsbeleid is verantwoordelijk voor een activerende financiering van de inkomensverzekeringen en –voorzieningen. Voor de financiering van de werknemersverzekeringen gaat de aandacht daarbij uit naar elementen als premiedifferentiatie, eigen risico dragen en combinaties van publiek/private financiering. Bij de WWB speelt de prikkel voor gemeenten en de verdeling van financiële middelen over gemeenten een centrale rol. Tot slot is het ambtelijk secretariaat van de Toetsingscommissie WWB belegd bij de afdeling. De Toetsingscommissie WWB is een onafhankelijke commissie die oordeelt over aanvragen voor een aanvullende uitkering van gemeenten met een tekort op het bijstandsbudget.

De afdeling Leren, zorgen en werken houdt zich bezig met het beleid ten aanzien van de inkomensregelingen voor (ouders van) kinderen, bijvoorbeeld de kinderbijslag (AKW) en de Algemene nabestaandenwet (ANW). Daarnaast maakt de afdeling beleid gericht op de inkomensregeling voor jonggehandicapten (Wajong) en jongeren in de WWB.

De afdeling Ouderen, Onderzoek en Grensoverschrijdende sociale zekerheid is verantwoordelijk voor inkomensregelingen voor ouderen, met als belangrijkste de AOW. Daarnaast maakt de afdeling beleid met betrekking tot grensoverschrijdende aspecten binnen en buiten Europa. Tenslotte coördineert de afdeling analyse, onderzoek en beleidsmonitoring binnen de directie.

De afdeling Bedrijfsvoering, secretariaat en begroting-P&I is, rekening houdend met de vigerende taakverdeling tussen de directie BV en beleid, verantwoordelijk voor alle interne bedrijfsvoeringprocessen, waaronder de managementondersteuning, administratieve, secretariële, personele en financiële ondersteuning, automatisering en huisvesting binnen de DG-kolom P&I.

Lopende en gerealiseerde wetswijzigingen/beleid

Ziekte en arbeidsongeschiktheid

De Wet WIA is in 2006 ingevoerd als opvolger van de WAO. In 2010 is een evaluatie over de Wet WIA aan de Tweede Kamer gezonden. Op hoofdlijn was deze evaluatie positief. De jaarlijkse instroom in de Wet WIA bedraagt nog maar 1/3 van de WAO-instroom in de jaren 2000/2001. Voor de komende jaren wordt nog een verdere daling verwacht van het WAO/WIA-bestand. De Wet WIA en het eerder ingezette beleid hebben een duidelijke bijdrage geleverd aan deze ontwikkeling. Wel is er op basis van de uitgevoerde evaluatie een aantal aandachtspunten:

- Flexwerkers (zoals zieke uitzendkrachten, werknemers die ziek worden in een tijdelijk dienstverband en zieke werklozen) veroorzaken bijna de helft van de WIA-instroom terwijl zij een aanzienlijk beperkter deel van de verzekerde doelgroep uitmaken.
- De evaluatie van de Wet WIA vormt aanleiding om enkele verbeteringen in de financieringsstructuur door te voeren (minimumpremie grote werkgevers, aanpassing correctiefactor) en om een onderzoek te starten naar de ontwikkeling en stabiliteit van het hybride stelsel (werkgevers kunnen er voor kiezen om zich bij het UWV of een verzekeraar te verzekeren).
- Binnen de veel lager dan geraamde WIA-instroom is relatief vaak sprake van volledige maar niet duurzame arbeidsongeschiktheid. Dit wijkt af van de verwachtingen die bestonden bij de invoering van de Wet WIA. Het vorig kabinet achtte het wenselijk hiernaar onderzoek te doen, om een duidelijker beeld te krijgen over de mogelijkheden tot werkhervatting binnen deze groep en de doorstroom binnen de Wet WIA. Dit onderzoek is in maart 2012 van start gegaan. Oplevering van dit onderzoek wordt verwacht in het najaar van 2012.

De onder 2 en 3 genoemde onderzoeken zijn toegezegd aan de Tweede Kamer.

De daling in het afgelopen decennium van de instroom in arbeidsongeschiktheidsregelingen (de WAO/WIA) heeft zich voornamelijk voorgedaan bij werknemers met een vast dienstverband. Voor werknemers zonder vaste werkgever (vb. uitzendkrachten, werknemers met een tijdelijk dienstverband en zieke werklozen) is de instroom in de WIA onverminderd hoog. Bij ziekte doen zij een beroep op de Ziektewet (ZW). Om de activerende werking van de ZW te verbeteren treedt per 1 januari 2013 een aantal maatregelen gericht op zieke vangnetters, werkgevers en de uitvoering in werking.

Jonggehandicapten

De Wajong is er op gericht om jongeren met een arbeidshandicap die perspectief hebben op het verrichten van arbeid, aan het werk te helpen. Hun perspectief op arbeid staat centraal. Voor de jonggehandicapte die als gevolg van zijn ziekte volledig en duurzaam niet in staat is om te werken, staat inkomensbescherming voorop; hij krijgt alleen een uitkering. Het UWV voert de Wajong uit. In het kader van de WWNV zou de toegang tot de Wajong voor nieuwe gevallen met ingang van 2013 beperkt worden tot mensen die duurzaam geen arbeidsmogelijkheden hebben. Jonggehandicapten met arbeidsperspectief zonder werk zouden in de bijstand komen. Een tweede wijziging in de Wajong zou zijn dat de bestaande Wajongers zouden worden ingedeeld in een groep met en een groep zonder arbeidsvermogen. De uitkering van de eerste groep zou verlaagd worden van 75% WML naar 70%. Dit wetsvoorstel is controversieel verklaard.

Activering bijstandsgerechtigden

De WWB vormt het vangnet van de sociale zekerheid voor wie (tijdelijk) onvoldoende inkomen heeft. Gemeenten voeren de WWB uit. Eind 2011 is een pakket aanscherpende maatregelen van kracht geworden. Doel van deze maatregelen was het karakter van het vangnet naar voren te

brengen. Het ging daarbij onder meer om een huishoudinkomenstoets om stapeling van uitkeringen in één gezin tegen te gaan, een zoekperiode van 4 weken om eigen verantwoordelijkheid voor jongeren te benadrukken en een meer gerichte inzet van de bijzondere bijstand. Op basis van de afspraken in het begrotingsakkoord is de huishoudinkomenstoets met terugwerkende kracht tot 1 januari 2012 afgeschaft.

SZW is in maart gestart met een brede verkenning naar verdeelmogelijkheden voor het inkomensdeel van de WWB vanaf 2014. Aan de Tweede Kamer is toegezegd dat periodiek onderhoud aan het verdeelmodel plaatsvindt. Doel van dit project is te komen tot een nieuwe of verbeterde verdeelsystematiek die gemeenten maximaal prikkelt om activerend beleid te voeren en de uitkeringslasten zoveel mogelijk te beperken.

Vereenvoudigingen in kader taakstelling UWV en SVB

In maart 2011 heeft minister Kamp in een kamerbrief over de taakstelling SZW een aantal maatregelen genoemd die voor aanpassing van wet- en regelgeving voor UWV en SVB in beeld waren. Een deel van deze aanpassingen is gerealiseerd in de Verzamelwet 2012. Daarnaast zijn voor de vereenvoudigingen in Wet en regelgeving bij UWV en SVB twee wetsvoorstellen opgesteld. In het kader van de Taakstelling UWV is voor het onderdeel vereenvoudiging van wet- en regelgeving een pakket aan vereenvoudigingmaatregelen samengesteld dat een besparing op de uitvoeringskosten van € 58 miljoen mogelijk maakt. In totaal wordt voor de SVB een beperking in de uitvoeringskosten van ca. € 2,4 mln. gerealiseerd. De beoogde inwerkingtredingdatum is 1 januari 2013. Beide wetsvoorstellen zijn in behandeling bij de Tweede Kamer.

Export van uitkeringen

Inzet is om zo min mogelijk uitkeringen in het buitenland te verstrekken. Wanneer dit wel gebeurt, dan moet de hoogte van de uitkering worden aangepast aan het kostenniveau van het woonland buiten de EU/EER/Zwitserland. Dit uitgangspunt geldt in gelijke mate voor iedereen die met een Nederlandse uitkering buiten de EU woont.

- De wet die het woonlandbeginsel introduceert in de ANW, de kinderbijslag en het kindgebondenbudget en de WGA-vervolguitkering is op 1 juli jl. in werking getreden voor de nieuwe gevallen en treedt per 1 januari 2013 in werking voor de lopende gevallen.
- Het woonlandbeginsel in de kinderbijslag en het kindgebonden budget zal worden ingehaald door het stopzetten van de export van deze regelingen. Dit voornemen is opgenomen in het wetsvoorstel herziening exportbeperking kinderbijslagen, maar vergt ook aanpassing van bilaterale sociale zekerheidsverdragen. Dit wetsvoorstel herziening export kinderbijslag ligt momenteel in de Eerste Kamer.

Kindregelingen:

Niet indexeren kinderbijslag (AKW)

De kinderbijslag zal in 2013 en 2014 twee keer worden geïndexeerd in plaats van de gebruikelijke vier keer. Deze omhoogrijdingsmaatregel zorgt per 1 januari 2013 voor minder uitkeringslasten. Wetsvoorstel is in behandeling bij de Tweede Kamer.

Beleidsdoorlichting

In 2013 komt een beleidsdoorlichting van de kindregelingen AKW, WKB en TOG en in 2012 van de Anw.

Regeling tegemoetkoming ouders thuiswonende gehandicapte kinderen (TOG)

De TOG geeft geld aan ouders met thuiswonende gehandicapte kinderen. De indicatie voor de TOG is gebaseerd op de AWBZ-indicaties. Omdat er regelmatig wat verandert in de AWBZ, moet de TOG ook regelmatig daarop worden aangepast.

Het TOG-dossier hangt samen met twee andere dossiers: de herziening kindregelingen en de toekomst van regelingen voor chronisch zieken en gehandicapten (VWS).

Financiering werknemersverzekeringen / loonsomheffing

In het vorige Regeerakkoord is in het kader van vermindering van administratieve lasten een loonsomheffing aangekondigd. Dit is een vervolg op het wetsvoorstel uniformering loonbegrip dat 1 januari 2013 in werking treedt.

Voor SZW is dit dossier relevant voor de financiering van de sociale verzekeringen, omdat de premies worden geheven via de loonaangifteketen.

Op dit dossier wordt met Financiën, VWS en EL&I, UWV en Belastingdienst samengewerkt.

Gezamenlijk zijn randvoorwaarden opgesteld en er is een verkenning gemaakt. Daarbij zijn er diverse bijeenkomsten geweest met belanghebbenden. De verkenning is in januari 2012 aan de Tweede Kamer aangeboden door de staatssecretaris van Financiën.

Nieuw beleid en directieoverstijgend

Leeftijdsverhoging AOW

In het Deelakkoord is afgesproken de AOW-leeftijd versneld te verhogen. Kern van het wijzigingsvoorstel op de huidige wet is dat de leeftijd in kleine stappen vanaf 2013 met 1 of 3 maanden per jaar wordt verhoogd, zodat de AOW-leeftijd al in 2018 op 66 jaar ligt. Vervolgens van 2019 tot en met 2021 in stappen van 4 maanden zodat deze in 2021 op 67 jaar ligt. Daarna blijft de AOW-leeftijd aan de levensverwachting gekoppeld.

Er komt een overbruggingsregeling die de gevolgen van de leeftijdsverhoging verzacht voor mensen die nu al deelnemen aan een VUT- en prepensioenregeling. De overbruggingsregeling geldt voor deelnemers met een inkomen tot 150% WML en kent een partner- en vermogenstoets, exclusief eigen woning en pensioenvermogen. In werking treding per 1 januari 2013 stuit op praktische bezwaren, wel zal aan de regeling terugwerkende kracht tot 1 januari 2013 worden toegekend.

WW en ontslag

De Werkloosheidswet verzekert werknemers tegen de financiële gevolgen van werkloosheid. De duur van de WW is afhankelijk van het arbeidsverleden. In het "lente akkoord" is over WW en ontslag het volgende afgesproken:

- Werkgevers gaan maximaal de eerste zes maanden van de WW uitkering betalen. Daartegenover staat dat ontslagvergoedingen worden beperkt. Het resterende deel van de ontslagvergoeding wordt gebruikt voor (om)scholing en van werk-naar-werk trajecten. Ontslagregelingen worden op deze manier activerende ontslagregelingen die ingezet worden ten behoeve van scholing en toeleiding naar een andere baan. De duur en hoogte van de WW-uitkering blijven ongewijzigd.
- Omdat deze wijzigingen pas in 2014 effectief worden zal de WW-premie voor werkgevers in 2013 tijdelijk worden verhoogd. Dit zorgt in 2013 voor 500 miljoen extra inkomsten.

Medicalisering

De OESO constateert in een recente studie over de relatie tussen geestelijke gezondheidszorg, werk en arbeidsongeschiktheid dat psychische ziekten (inclusief verstandelijke handicaps) in de laatste 20 tot 30 jaar niet vaker voorkomen, maar wel vaker leiden tot een beroep op medische en andere zorg én tot een groter gebruik van sociale zekerheidsregelingen.

Deze feitelijke constatering van de OESO heeft het punt van een steeds verdergaande medicalisering opnieuw geagendeerd. Deze specifieke studie agendeert medicalisering op het terrein van de geestelijke gezondheidszorg, maar het onderwerp is uiteraard breder. Op veel terreinen breidt de overheidszorg uit en wordt een steeds groter beroep op zorg gedaan door burgers.

Het onderwerp is door SZW in het bewindsliedenoverleg met VWS en OCW aangekaart. De komende tijd zal aan de hand van literatuuronderzoek het fenomeen beter in kaart worden gebracht, inclusief de effecten ervan en zullen beleidsopties worden verkend.

Directie Uitvoeringsbeleid en Naleving (UBN)/ Project Implementatie Fraudeaanpak

Waarnemend directeur: Karin Morren

Kerntaken en organisatieopbouw:

'UBN maakt dat het werkt'. Het doel van UBN is in het kort het mogelijk maken van het efficiënt en effectief opereren van de uitvoering in het domein werk en inkomen én het bevorderen van het naleven van de verplichtingen die de SZW-regelgeving oplegt aan burgers en bedrijven. UBN opereert daarmee altijd binnen een krachtenveld, zowel in de relatie met de buitenwereld, als binnen het ministerie en strekt zich ook uit tot Caribisch Nederland.

UBN houdt een continue vinger aan de pols bij het functioneren (inclusief naleving van wet- en regelgeving) van ZBO's en gemeenten. Dit betreft zowel het functioneren in de onderlinge samenhang als van de verschillende partijen binnen de keten van werk en inkomen afzonderlijk. De directie heeft een strategische adviesfunctie binnen SZW ten aanzien van de uitvoering en innovatie daarvan, administratieve lastenverlichting, naleving van wet- en regelgeving en de relatie tussen beleid en uitvoering. UBN is verantwoordelijk voor de wettelijke kaders voor het uitvoeringsbeleid en stuurt bij als de uitvoering niet binnen de gestelde kaders blijft of als de kaders niet passend zijn.

Afdelingen en afdelingshoofden:

UBN bestaat uit 3 afdelingen en de RCN-unit Sociale Zaken, waarbij de SZW-uitvoering in Caribisch Nederland ligt.

- Afdeling Sturing ZBO's: *Karin Morren (tevens plv. directeur)*
- Afdeling Naleving, Gegevensuitwisseling en Regeldruk: *Hetty Lucassen*
- Afdeling Ontwikkeling Samenwerking SUWI: *Ugonia Tijmensen*
- Project Implementatie Fraudeaanpak: *Danielle Schiet*
- Directiesecretaris: *Nadia Arsieni*

De hoofdtaken van UBN

- De directie is verantwoordelijk voor het relatiebeheer met de uitvoeringsorganisaties op SZW-terrein en de aansturing van de zbo's en de kleinere organisaties en vervult daarmee een accountfunctie voor UWV, SVB, VNG en gemeenten, LCR, RWI, BKWI en IB. Er wordt samen met deze organisaties gezorgd voor een zo goed mogelijke uitvoering van het beleid van het ministerie van SZW. Met UWV, SVB, BKWI en IB worden afspraken gemaakt over de prestaties die ze moeten leveren en wordt overleg gepleegd over beleid en budget. Daarbij wordt ook gezorgd voor de verantwoording van de uitvoering richting het parlement. Met VNG en gemeenten worden bestuurlijk afspraken gemaakt om gezamenlijk de uitvoering van het SZW-beleid vorm te geven.
- De directie ondersteunt binnen SZW zowel de eigenaar als opdrachtgevers van UWV en SVB door middel van een strakke overlegstructuur met een duidelijke escalatieladder en een scherp onderscheid tussen informatie-uitwisseling en het maken van harde afspraken in de contacten tussen SZW en UWV en SZW en SVB. Daarbij zorgt de directie ook voor de goede afhandeling en beheersing van incidenten in de uitvoering.
- De directie borgt een eenduidig optreden van SZW in het gemeentelijk domein en onderkent vanuit een overstijgend beeld van de gemeentelijke uitvoeringspraktijk kansen en bedreigingen en stelt deze aan de orde. Hiertoe coördineert de directie onder andere een aantal bestuurlijke en hoog-ambtelijke overleggen en directieoverstijgende afspraken in het gemeentelijk domein door middel van de reeds bestaande overlegstructuur (VNG, G4, G32).

- De directie ontwikkelt een visie op de (toekomstige) uitvoering en maakt beleid om verbeteringen door te voeren. Innovatie staat hierbij centraal. Redesign UWV en de complementaire samenwerking op het terrein van arbeidsmarktbeleid tussen gemeenten en UWV op regionaal vlak zijn hiervan voorbeelden. Ook doet de directie verkenningen naar zaken die grote organisatorische consequenties hebben voor de uitvoering in het domein van de sociale zekerheid, zoals samenwerking van ZBO's en gemeenten op het gebied van backoffices, verdergaande samenwerking van uitvoeringsorganisaties onderling, verbeteringen door inzet van (keten-)ICT. Deze kennis wordt strategisch ingezet ten behoeve van beleidsmatige vraagstukken.
- De directie geeft beleidsmatig sturing aan de naleving van wet- en regelgeving door middel van het meerjarige handhavingsprogramma en zorgt voor de voorbereiding, monitoring en verantwoording in dat kader. De directie is beleidsmatig verantwoordelijk voor de fraudeaanpak en coördineert op landelijk niveau de inzet van interventieteam-projecten. Tevens ontwikkelt de directie in overleg met de beleidsdirecties kengetallen voor het nalevingsniveau van de kernverplichtingen uit de SZW regelgeving.
- De directie stemt met overige directies van SZW en de SZW-uitvoeringsorganisaties de departementale inzet in interdepartementale trajecten van e-overheid af en is belast met het ontwikkelen van beleid gericht op het verbeteren van de gegevensuitwisseling, ondermeer ook ten behoeve van de fraudebestrijding.
- De directie coördineert de (inter)departementale inzet van de programma's ter vermindering van de regeldruk voor bedrijven, burgers, professionals en medeoverheden.
- De directie coördineert de departementale inzet op het dossier Caribisch Nederland (Bonaire, Sint Eustatius en Saba) en zorgt voor de uitvoering van de rijkstaken Caribisch Nederland. De SZW-uitvoering in Caribisch Nederland ligt bij de RCN-unit Sociale Zaken in Caribisch Nederland, die onderdeel van de directie is.
- Sinds 1999 organiseert SZW – in samenspraak met VNG, Divosa en UWV – 3 regionaal verspreide SZW-dagen plus een wethoudersmiddag. Doel is de relatie en communicatie met gemeenten, UWV en sw-bedrijven te onderhouden en verbeteren.

Actuele dossiers

Invulling taakstelling UWV en SVB

UWV en SVB moeten vanuit het regeerakkoord 2010 en het vorige kabinet een taakstelling realiseren. Bij UWV gaat dat om €399 miljoen, bestaande uit reeds eerder belegde taakstellingen en de taakstelling die voortvloeit uit het regeerakkoord van 2010, inclusief een beleidsmatige taakstelling op bemiddeling, te bereiken in 2015.

Bij de SVB gaat het om een besparing van €54 miljoen, bestaande uit een taakstelling uit het regeerakkoord van €26,4 miljoen en een bezuiniging van het vorige kabinet van €27 miljoen, te bereiken in 2015. Deze besparingen worden gerealiseerd door middel van vergroting van de efficiency, keuzes in taken en dienstverlening en vereenvoudiging van wet- en regelgeving. Bij beide organisaties gaat de taakstelling gepaard met een forse personeelsreductie.

Redesign UWV WERKbedrijf

Per 1 juli is de wetwijziging Wet SUWI in werking getreden. Daarmee is geregeld dat UWV voor de WW overgaat op een grotendeels digitaal dienstverleningsconcept (Redesign Werkbedrijf). UWV trekt zich daarbij tevens terug van 98 naar 30 locaties. De wijziging van de dienstverlening levert een belangrijke bijdrage aan de taakstelling van het UWV. Het invoeringstraject loopt t/m 2015 en vereist goede monitoring. Ook de relatie met gemeenten wijzigt. Samenwerking tussen UWV en gemeenten is bij wet verplicht op het terrein van arbeidsmarktbeleid, werkgeversdienstverlening en registratie van werkzoekenden en vacatures.

Stimuleren samenwerking UWV en gemeenten

In het kader van de Wet SUWI en de voorbereidingen op de Wet werken naar vermogen (die geen doorgang heeft gevonden) zijn met de VNG afspraken gemaakt over het belang van regionale werkgeversdienstverlening. Er is in juni 2012 bestuurlijke overeenstemming bereikt over de vorming van 35 arbeidsmarktregio's waarin gemeenten samenwerken met de 30 locaties van het UWV en andere partijen zoals werkgevers. Praktisch wordt één en ander momenteel uitgewerkt.

Regionalisering/decentralisaties/samenhang

Vanuit de rol voor structuur, samenhang en uitvoering is UBN betrokken bij regionaliseringsvraagstukken en het gemeentelijke decentralisatie/samenhang vraagstuk. Hierbij worden ondermeer visie en ervaringen met regionale samenwerking en uitvoeringsvraagstukken bij samenwerking (o.a. op gebied van proces en ICT-(on)mogelijkheden) ingebracht. Uitvoering gebeurt doorgaans in nauwe samenwerking met de directie Re-integratie en Participatie.

Project 12 Compacte Rijksdienst: clustering inkomensvoorziening burgers

De Minister van SZW is verantwoordelijk voor project 12 in het kader van de Compacte Rijksdienst en de SG van SZW is voorzitter van de interdepartementale stuurgroep die dit project begeleidt. Conclusie van de voorgangsrapportage was dat een hechtere samenwerking tussen UWV, SVB, Belastingdienst/Toeslagen en DUO kan leiden tot verlaging van de uitvoeringskosten. Dit kan samengaan met betere dienstverlening aan burgers en een effectievere fraudeaanpak. Om echt besparingen te kunnen realiseren zullen daarbij aanpassingen in wet- en regelgeving nodig zijn, bijvoorbeeld om wetgeving en beschikbare gegevens beter op elkaar aan te laten sluiten.

Bedrijven

SZW, meer specifiek UWV, speelt een rol als bedrijven of sectoren in de problemen zijn (faillissement of massaontslag). UWV heeft een taak met betrekking tot ontslag, verstrekking WW en begeleiding bij van werk naar werk van overtollig personeel. Dit gebeurt in samenwerking met EL&I (die vaak naar doorstart kijken).

Centralisatie betaalfunctie WWB in backoffice gemeente – verkennend traject

VNG is een traject gestart om te bezien of efficiency kan worden bereikt door samenvoeging/uitbesteding van 'backoffice' processen van gemeenten. SZW is medefinancier van het nu lopende onderzoek van VNG.

Project implementatie fraudeaanpak

Op 2 oktober heeft de Eerste Kamer ingestemd met het wetsvoorstel 'aanscherping handhaving en sanctiebeleid SZW-wetgeving' (de fraudewet). Hiermee wordt het sanctiebeleid binnen *alle* SZW-wetten per 1 januari 2013 aangescherpt. Lagere regelgeving wordt in lijn gebracht en er is gestart met de voorbereidingen voor implementatie van de fraudewet. Met de aanscherping wordt invulling gegeven aan een taakstelling van €180 miljoen structureel. De uitwerking van het sanctiebeleid vindt plaats binnen het SZW-brede project Implementatie Fraudeaanpak dat tot 1 januari 2013 loopt. DG P&I is opdrachtgever vanuit MT SZW.

Project fraudeaanpak door bestandskoppelingen

Via een wetsvoorstel worden nieuwe mogelijkheden gerealiseerd voor gegevensuitwisseling die bijdragen aan een efficiënter gebruik van gegevens, een rechtmatige en doelmatige uitvoering van de sociale zekerheid en de fraudebestrijding. Beoogde inwerkingtreding 1 juli 2013.

Fraude bij PGB en arbeidsongeschiktheidsuitkeringen

Het onderwerp fraude bij PGB en arbeidsongeschiktheidsuitkeringen wordt momenteel in samenspraak met OM en VWS opgepakt.

Handhavingsprogramma 2011-2014

In het Handhavingsprogramma staat het algemene Handhavingsbeleid beschreven, voor SZW en de uitvoeringsorganisaties (ca. 90 maatregelen). Ter uitvoering van het Handhavingsprogramma en voor de ondersteuning van de Regionale Centra Fraudebestrijding bij de gemeenten is jaarlijks een budget van circa €11,7 miljoen beschikbaar. In september wordt de Kamer middels de Integrale Rapportage Handhaving geïnformeerd over de voortgang en de realisatie van het programma.

Aansturing interventieteams (LSI)

In de interventieteams werken I-SZW, Belastingdienst, UWV, SVB en gemeenten samen om fraude, uitbuiting en illegale tewerkstelling te voorkomen en aan te pakken. Besluitvorming over de inzet van de interventieteams vindt plaats in de Landelijke Stuurgroep Interventieteams (LSI), die wordt voorgezeten door de directeur UBN.

ZBO's en partners in het veld

De directie UBN beheert de relatie tussen SZW en de buitenwereld in het netwerk van werk, inkomen en scholing. Daar worden niet alleen de zelfstandige bestuursorganen SUWI en gemeenten onder verstaan, maar ook VNG, Divosa, LCR en andere (regionale) partijen in het netwerk van werk, inkomen en scholing (waaronder werkgevers- en werknemersorganisaties). Onderdelen van het relatiebeheer zijn de coördinatie van de SZW-agenda met de uitvoering via o.a. bestuurlijke overleggen, het organiseren van de SZW-dagen en wethoudersdagen, de Verzamelbrief gemeenten, het initiëren en opzetten van samenwerkingsbijeenkomsten. UBN heeft niet het monopolie op contacten, maar vervult een ondersteunende en stimulerende rol met verstand van de inhoud.

De afzonderlijke organisaties in het netwerk van werk en inkomen worden hieronder toegelicht.

UWV	
<ul style="list-style-type: none">• Wat doet organisatie en relatie t.o.v. SZW?	<p>Het Uitvoeringsinstituut Werknemers-verzekeringen (UWV) is een zelfstandig bestuursorgaan dat verantwoordelijk is voor de uitvoering van de werknemersverzekeringen. Verder is UWV houder van de polisadministratie, een van de basisregistraties van de Nederlandse overheid.</p> <p>Er werken circa 19.500 mensen bij het UWV (16.600 fte). De Raad van Bestuur UWV bestaat uit Bruno Bruins (voorzitter), José Lazeroms en Fred Paling.</p>
<ul style="list-style-type: none">• Hoe is overlegstructuur met SZW georganiseerd (incl. rolverdeling)?	<p>Vier keer per jaar is er een Bestuurlijk Overleg (BO) met beide bewindspersonen en de SG en DG P&I. Het BO wordt voorafgegaan door het eigenaaroverleg van de SG (vz) en Bruno Bruins en het beleidsagendaoverleg van DG P&I (vz) en Fred Paling. Daarnaast is er een Aansturingsoverleg met de directeuren UBN en FEZ met José Lazeroms.</p> <p>UBN bereidt de overlegstructuur voor en zorgt voor een met UWV afgestemde agenda (bespreekpunten) met annotaties waarin de aanleiding, het doel van het gesprek, suggesties voor inbreng en achtergrondinformatie is opgenomen.</p>

SVB	
<ul style="list-style-type: none"> • Wat doet organisatie en relatie t.o.v. SZW? 	<p>De Sociale Verzekeringsbank (SVB) is een ZBO en verantwoordelijk voor de uitvoering van de volksverzekeringen; de AOW, ANW en AKW. Daarnaast voert zij nog andere regelingen uit voor SZW (AIO), maar ook voor andere departementen (m.n. VWS). De aansturing van de SVB verloopt via de planning en controlcyclus.</p> <p>De personeelsomvang bij de SVB eind 2011 is circa 3.000 fte. De Raad van Bestuur SVB bestaat uit Nicolij Vermeulen (voorzitter sinds 1 juni 2012), Ronald Barendse en Matt Kemp. Daarnaast loopt de selectieprocedure voor een derde lid. In 2013 vertrekt Matt Kemp. De RvB zal vanaf dat moment uit twee leden blijven bestaan.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Hoe is overlegstructuur met SZW georganiseerd (incl. rolverdeling)? 	<p>Per 1 april 2012 zijn nieuwe sturingsafspraken gemaakt, w.o. een meer formele overlegstructuur met scheiding tussen eigenaar (SG) en opdrachtgever (DG). Drie keer per jaar is er een Bestuurlijk Overleg (BO) met de Minister. Het BO wordt voorafgegaan door het eigenaaroverleg van de SG (vz) en Nicolij Vermeulen en beleidsagendaoverleg van DG P&I (vz) en Matt Kamp. In deze overleggen wordt de agenda voor het BO vastgesteld en komen de belangrijkste beleids- en sturingsdossiers met de bijbehorende financiële aspecten aan de orde.</p> <p>UBN bereidt de overlegstructuur voor en zorgt voor een met SVB afgestemde agenda (bespreekpunten) met annotaties waarin de aanleiding, het doel van het gesprek, suggesties voor inbreng en achtergrondinformatie is opgenomen.</p>

VNG / gemeenten (G4 en G32)	
<ul style="list-style-type: none"> • Wat doet organisatie en relatie t.o.v. SZW? 	<p>De VNG (Vereniging Nederlandse Gemeenten) heeft als doel samen met alle gemeenten te staan voor kracht en kwaliteit van het lokaal bestuur. De VNG ziet voor zichzelf de volgende taken: belangenbehartiging, dienstverlening en platformfunctie. Er zijn zeven vaste beleidscommissies en een aantal subcommissies die over de belangrijkste gemeentelijke beleidsterreinen gaan. SZW heeft vooral te maken met de commissie Werk en Inkomen. De leden van de commissies worden gekozen door de ALV. Als lid van de commissies kunnen burgemeesters, wethouders, raadsleden, gemeentesecretarissen en griffiers worden benoemd. De commissie Werk en Inkomen wordt voorgezeten door de heer Hamming, burgemeester van Heusden.</p> <p>De directieraad is belast met de dagelijkse leiding van het bureau. De heer De Vet is het lid van de directieraad met als portefeuille o.a. werk en inkomen.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Hoe is overlegstructuur met SZW georganiseerd (incl. rolverdeling)? 	<p><i>Bestuurlijk overleg</i></p> <p>Het BO (staatssecretaris) met de VNG vindt ongeveer zes maal per jaar plaats. De VNG-delegatie bestaat uit de voorzitter en enkele leden van de Commissie Werk en Inkomen van de VNG, een lid van de directieraad VNG en ambtelijke ondersteuning.</p>

	<p>Vertegenwoordigers van Divosa en Cedris zijn aanwezig als adviseurs van de VNG. Het BO wordt door UBN op ambtelijk niveau voorbereid met VNG.</p> <p>Het is gebruikelijk dat de staatssecretaris een aantal keer per jaar overleg heeft met de wethouders Sociale Zaken van de G4. Meestal in de vorm van informeel overleg.</p> <p>Overleg G32: De staatssecretaris heeft ongeveer 2 keer per jaar overleg met een delegatie van de G32, bestaande uit wethouders werk & inkomen.</p>
--	---

Divosa	
<ul style="list-style-type: none"> • Wat doet organisatie en relatie t.o.v. SZW? 	<p>Divosa is de Nederlandse vereniging van gemeentelijke managers op het terrein van participatie, werk en inkomen. Divosa heeft als doel haar leden te ondersteunen bij het streven dat iedereen aan de samenleving deelneemt, het liefste door te werken. Dit doet Divosa door te lobbyen, het ondersteunen van professionele netwerken en het brengen van kennis bij haar leden.</p> <p>Dhr. R. Paas is voorzitter van Divosa.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Hoe is overlegstructuur met SZW georganiseerd (incl. rolverdeling)? 	<p>SZW heeft geen regulier (bestuurlijk) overleg met Divosa. Een vertegenwoordiger van Divosa is als adviseur van de VNG aanwezig bij het BO VNG. Meestal in de persoon van de voorzitter, de heer Paas.</p>

Cedris	
<ul style="list-style-type: none"> • Wat doet organisatie en relatie t.o.v. SZW? 	<p>Cedris is de brancheorganisatie van sociale werkgelegenheids- en re-integratiebedrijven in Nederland. Het bureau van Cedris ondersteunt en faciliteert haar leden onder meer door hen te informeren, maar ook door hun gezamenlijke belangen te behartigen.</p> <p>Mw. I. van Bennekom is voorzitter van Cedris.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Hoe is overlegstructuur met SZW georganiseerd (incl. rolverdeling)? 	<p>SZW heeft geen regulier (bestuurlijk) overleg met Cedris. Een vertegenwoordiger van Cedris is als adviseur van de VNG aanwezig bij het BO VNG. Meestal in de persoon van de voorzitter, mw Van Bennekom.</p>

Programmaraad	
<ul style="list-style-type: none"> • Wat doet organisatie en relatie t.o.v. SZW? 	<p>De Programmaraad (PGR) is het overlegorgaan van de ketenpartners UWV, VNG en Divosa. De Programmaraad is het aanspreekpunt voor SZW van de gezamenlijke ketenpartners. De Programmaraad bevordert de samenwerking van de ketenpartners in de regio en daarmee de totstandkoming van (complementaire) dienstverlening aan werkgevers en werkzoekenden.</p> <p>In de PGR hebben zitting: Sleeking (vz, VNG), Bruins (UWV), Paling Timmermans (UWV), Paas, Visser, Zock (Divosa), en</p>

	Hoogendorn (G4).
<ul style="list-style-type: none"> Hoe is overlegstructuur met SZW georganiseerd (incl. rolverdeling)? 	Eenmaal per kwartaal vindt bestuurlijk overleg plaats tussen de staatssecretaris van SZW en de Programmaraad. Het overleg wordt voorbereid door UBN.

LCR	
<ul style="list-style-type: none"> Wat doet organisatie en relatie t.o.v. SZW? 	<p>In de Wet SUWI is vastgelegd dat er een landelijke cliëntenraad is. De LCR heeft een belangrijke rol met betrekking tot de inbreng van cliënten op de beleidsterreinen werk en inkomen, meer in het bijzonder het arbeidsmarktbeleid en het re-integratiebeleid, en de uitwerking van cliëntenparticipatie.</p> <p>De LCR is samengesteld uit driemaal maal 3 zetels voor representanten uit de (centrale) cliëntenraden die de belangen van cliënten bij de UWV, de SVB en vertegenwoordigers van de gemeentelijke cliëntenraden. Daarnaast zijn er 9 zetels voor landelijke cliëntenorganisaties (waaronder CG-raad en FNV). De LCR heeft een landelijke secretariaat dat gefinancierd wordt uit middelen van SZW. De LCR is gehuisvest bij de SER. Omdat de LCR geen rechtspersoon is, neemt de SER zowel de werkgeversfunctie, voor de medewerkers van de LCR, als de financiële functie op zich.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Hoe is overlegstructuur met SZW georganiseerd (incl. rolverdeling)? 	<p><i>Bestuurlijk overleg</i></p> <p>2 keer per jaar vindt een bestuurlijk overleg plaats tussen de staatssecretaris en een delegatie van de LCR. Het BO wordt door UBN ambtelijk voorbereid met de LCR.</p>

Bureau Keteninformatisering Werk en Inkomen (BKWI)	
<ul style="list-style-type: none"> Wat doet organisatie en relatie t.o.v. SZW? 	<p>BKWI is in 2002 opgericht bij de herstructurering van de sociale zekerheid (SUWI) met als doel de informatiehuishouding van de ketenpartners Werk en Inkomen (UWV, SVB, GSD) te ondersteunen. Daartoe heeft BKWI het besloten netwerk Suwinet ingericht ten behoeve van de elektronische gegevensuitwisseling ter ondersteuning en bevordering van de samenwerking tussen ketenpartners.</p> <p>Ter ondersteuning van eenmalige gegevensuitvraag is het digitaal klantdossier (DKD) ontwikkeld. In maart 2012 is via Suwinet van 688.758 Nederlanders één of meer keer het DKD opgevraagd bij UWV, Werkbedrijf, GSD's, SVB, DUO, Kadaster, GBA-V, RDW, KvK en BKR.</p> <p>BKWI is een afzonderlijk en herkenbaar organisatieonderdeel van het UWV. De P&C cyclus van BKWI is vanaf 2012 geïntegreerd met de P&C cyclus van het UWV. Bert Uffen is directeur van BKWI.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Hoe is overlegstructuur met SZW georganiseerd (incl. rolverdeling)? 	Overleg met BKWI vindt op ambtelijk niveau plaats.

Inlichtingenbureau (IB)	
<ul style="list-style-type: none"> • Wat doet organisatie en relatie t.o.v. SZW? 	<p>Stichting Inlichtingenbureau gemeenten is in 2001 opgericht door het Ministerie van SZW en de VNG. IB faciliteert de elektronische gegevensuitwisseling tussen gemeenten en in het bijzonder met gemeentelijke sociale diensten, met name door bestandsvergelijkingen. De bestandsvergelijkingen leveren samenloopsignalen op die via het Sectorloket naar gemeenten worden gestuurd, ten behoeve van de rechtmatigheidscontrole en handhaving door gemeenten bij de uitvoering van de WWB. Tevens wordt het Sectorloket benut voor bredere elektronische gegevensuitwisseling tussen gemeenten. IB biedt ook ondersteuning aan Waterschappen, Regionale Meld- en Coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaters (RMC), Regionale Coördinatiepunten Fraudebestrijding (RCF), Stichting Gerechtsdeurwaarders (SNG), het CJIB en de SVB. Aan het hoofd van het IB staat het zeskoppig bestuur bestaande uit :</p> <p>De heer Rens de Groot, voorzitter, aangesteld door het ministerie van SZW Mevrouw K. Sleeking en de heer M. Marijnen, vanuit de Vereniging Nederlandse Gemeenten De heer A. van Noort, vanuit Divosa De heer J. de Kleuver vanuit gemeenten De heer F. Trimp, ICT-expert De directeur van IB is Peter Jansz.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Hoe is overlegstructuur met SZW georganiseerd (incl. rolverdeling)? 	<p>Overleg met IB vindt voornamelijk op ambtelijk niveau plaats.</p>

Directie Re-integratie en Participatie (R&P)

directeur: Rits de Boer

Kerntaken en organisatie:

De doelen van SZW zijn die van R&P: iedereen die kan, werkt of leert. Eigen verantwoordelijkheid daarvoor van burgers en eventueel het stimuleren daarvan, staan voorop.

R&P ontwikkelt beleid om re-integratie en participatie in betaalde arbeid te bevorderen, met name van mensen met een sociale zekerheidsuitkering (werkloosheid, arbeidsongeschiktheid, bijstand).

Eenzijds aan de aanbodkant, onder andere via het wegnemen van (persoonlijke) barrières voor re-integratie, schuldhulpverlening en via het handhaven van de naleving van de sociale zekerheidsregels. Anderzijds aan de vraagkant: door het bedienen en beïnvloeden van de vraag van werkgevers en door het verbeteren van de aansluiting tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt.

Instrumenten die worden ingezet zijn wetgeving, geld, onderzoek en overleg/ beïnvloeding.

Bijvoorbeeld:

- De op 1 juli 2012 van kracht geworden wet gemeentelijke schuldhulpverlening en het ondersteuningsprogramma om gemeentelijke schuldhulp op hoger plan te krijgen.
- Inzet van middelen voor werkvoorzieningen (brailleapparatuur etc.) en re-integratie. Bij gemeenten is dat via het Participatiebudget circa 0,7 miljard in 2013 en bij UWV circa 0,3 miljard in 2013 voor Wajong/WIA/WAO/WAZ en WW.
- Inzet van instrumenten/middelen als no-risk polis, premiekorting (mobiliteitsbonus).
- Inzet van middelen voor de Wsw (circa 2,4 miljard in 2013)
- Inzet van middelen uit het Europees Sociaal Fonds (circa 830 miljoen in periode 2007-2013, volgende 7-jaarsperiode nog onzeker). Uitvoering van ESF ligt bij het Agentschap SZW.
- Bevorderen van arbeidsdeelname van arbeidsgehandicapten en mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt, onder andere door verbeteren van de samenhang tussen WWB, Wsw en Wajong (één regeling voor werken naar vermogen).
- Stimuleren werkgeversbenadering (door UWV en gemeenten).
- Bestendigen van de regionale samenwerking die door het Actieplan jeugdwerkloosheid tot stand is gebracht; een goede aansluiting tussen onderwijs, arbeidsmarkt en zorg is daarin een speerpunt.
- Bevorderen samenhang stelsels en monitoren gevolgen decentralisaties door interdepartementale samenwerking.
- Ontwikkeling strengere aanpak naleving arbeidsplicht- en re-integratieplicht bijstand-ontvangers. Onder andere door professionalisering van de uitvoering via het programma Impuls Vakmanschap dat is belegd bij Divosa en VNG, onderzoek naar motieven werkgevers bij aanname laag- of ongeschoold personeel, aanpak Westland, aanpak Rotterdam en bijdragen aan de intensivering van naleving arbeidsinschakeling.

Afdelingen en afdelingshoofden:

- Analyse & Visieontwikkeling (A&V), *hoofd Yvonne Wijnands*.
- Re-integratie Algemeen (RA), *hoofd Alieke Koopman*
- Re-integratie Specifiek en Activering (RSA), *plv. directeur/hoofd Marianne ten Napel*.

Afdeling Analyse & Visieontwikkeling (A&V) Yvonne Wijnands

- (ontsluiten van kennis over de) effectiviteit van het re-integratie- en participatiebeleid;
- stimuleren professionalisering van de re-integratiesector (Impuls Vakmanschap);
- werking van de re-integratiemarkt;

- ontsluiten, toegankelijk maken, duiden en analyseren van informatie over arbeidsdeelname, werkloosheid, uitkeringen, en re-integratie-inspanningen en -resultaten.
- Door het afdelingshoofd van deze afdeling worden ook alle activiteiten rond de Wsw aangestuurd. De medewerkers die zich hiermee bezighouden zitten in de 3 afdelingen van R&P.

Afdeling Re-integratie Algemeen (RA) Alieke Koopman

- beleidsmatige verantwoordelijkheid voor algemene re-integratieonderwerpen zoals het Participatiebudget, re-integratie arbeidsgehandicapten (Wajong, WAO/WIA/WAZ), regionaal arbeidsmarktbeleid en de werkgeversbenadering en voortouw bij de handhavingaspecten van het re-integratiebeleid;
- het ontwikkelen van een samenhangend, effectief en handhaafbaar pakket aan algemene re-integratie-instrumenten (zoals de naleving van re-integratie verplichtingen, participatieplaatsen, loonkostensubsidie, ondersteunen van de re-integratie-inspanningen van gemeenten, UWV en het UWV-Werkbedrijf);
- het scheppen van voorwaarden voor het re-integreren van uitkeringsontvangers of mensen zonder uitkering (de zgn. Nuggers) in betaalde arbeid;
- beleidsmatige verantwoordelijkheid voor het bevorderen van een maximale benutting van ESF-middelen ter ondersteuning van de participatiedoelstelling.

Afdeling Re-integratie Specifiek en Activering (RSA) Marianne ten Napel

Het hoofddoel van de afdeling RSA is het bevorderen van de (arbeids)participatie van kwetsbare doelgroepen en het bevorderen van de samenhang van de diverse regeringsmaatregelen op het terrein van onderwijs, welzijn en arbeidsmarkt. Concreet gaat het om:

- het bewaken van mogelijke samenloop in de diverse regeringsmaatregelen op het terrein van onderwijs, welzijn en arbeidsmarkt; aandacht voor een betere aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt;
- het bevorderen van (arbeids)participatie voor de verschillende doelgroepen als jongeren, ouderen en allochtonen;
- het bevorderen van ondernemerschap vanuit een uitkering;
- aandacht voor het bestrijden van armoede;
- het verbeteren van de (gemeentelijke) schuldhelpverlening.

Relevante actoren en overleggen:

- De ministeries Buza, BZK, EL&I, Financiën, OCW, VWS, en V&J.
- Gemeenten, VNG, Divosa en NVVK, UWV, Werkpleinen, werkgevers- en werknemersorganisaties, belangenbehartigers re-integratie, schulden, armoede, kennisinstituten.
- Internationaal: onder andere de Europese Commissie.

Directeur-generaal Werk (DG Werk)

Maarten Camps

Directeur-generaal Werk Maarten Camps is verantwoordelijk voor het beleid op de terreinen arbeidsmarkt en sociaal-economische aangelegenheden, arbeidsverhoudingen, arbeidsomstandigheden, pensioenen, scholing, kinderopvang en internationale zaken.

Het Directoraat Generaal bestaat uit de volgende directies:

- Directie Arbeidsmarkt en Sociaal-Economische Aangelegenheden (ASEA)
- Directie Arbeidsverhoudingen (AV)
- Directie Kinderopvang (KO)
- Directie Gezond en Veilig Werken (G&VW)
- Directie Internationale Zaken (IZ)
- Directie Uitvoeringstaken Arbeidsvoorwaardenwetgeving (UAW)

Daarnaast is DG Werk portefeuillehouder Caribisch Nederland (ondergebracht bij de directie UBN van DG P&I)

Directie Arbeidsmarkt en Sociaal-Economische Aangelegenheden (ASEA)

Directeur: Mark Roscam Abbing

Kerntaken en organisatieopbouw

ASEA geeft informatie en advies over het sociaal-economisch en algemeen financieel beleid en over de stand van de Nederlandse economie. Daarnaast adviseert de directie over de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en de inkomensgevolgen van het overheidsbeleid. Dit alles gebeurt vanuit een economische invalshoek, met aandacht voor politieke verhoudingen. De directie ASEA bestaat uit ongeveer dertig medewerkers, waarvan het overgrote deel een economische achtergrond heeft. De directie heeft twee afdelingen die opgedeeld zijn in een aantal clusters.

Afdelingen en afdelingshoofden:

- **Afdeling Strategie, Arbeidsmarkt en Stelsels & Regelingen (SAS), vacature**
De afdeling SAS stimuleert het kennisklimaat binnen SZW en behandelt internationale aangelegenheden en het functioneren van de arbeidsmarkt in relatie tot arbeidsparticipatie, arbeidsmarktinstuties en de uitvoering van de sociale zekerheid.
- **Afdeling Collectieve Sector en Inkomensbeleid (CSI), Charles Wijnker (tevens plv directeur)**
De afdeling CSI verzorgt de begrotingsvoorbereiding, advisering ten behoeve van de Ministerraad, onderraden en vierhoek, met name over de koopkracht, inkomensverhoudingen en -effecten.

Inspelen op de actualiteit

Voor een deel bepaalt de actualiteit de werkzaamheden binnen ASEA. De directie haakt graag aan bij actuele beleidsdossiers met een economisch en politiek tintje. Economische kennis zet ASEA in om gezamenlijk met andere directies nieuw beleid te formuleren en bestaand beleid te verbeteren. Naast het meedenken over actuele beleidsdossiers, wordt ook een deel van de capaciteit ingezet om reguliere activiteiten uit te voeren. Veel van deze werkzaamheden zijn gerelateerd aan het jaarlijkse begrotingsproces inclusief de koopkrachtbesluitvorming. Met analyses en adviezen over het begrotingstekort, de lastenontwikkeling van burgers en bedrijven, en de situatie op andere begrotingen ondersteunt ASEA de Minister bij de begrotingsonderhandelingen in het voorjaar en in augustus.

Koopkracht

Koopkracht speelt bij bovengenoemde begrotingsonderhandelingen altijd een rol. De directie levert voorstellen ten behoeve van de koopkrachtontwikkeling (van specifieke groepen), maar ook ter verbetering van de financiële prikkel van (meer) betaald werk. Daarnaast is de directie actief in het presenteren en indien nodig beïnvloeden van de inkomenseffecten van specifieke voorstellen – ook bijvoorbeeld tijdens de onderhandelingen over een regeerakkoord. Relevante onderwerpen voor het inkomensbeleid zijn zorg, wonen, gezinnen met kinderen, ouderen, chronisch zieken en gehandicapten, (niet-gebruik van) inkomensafhankelijke regelingen, armoede en de fiscaliteit. ASEA heeft de beschikking over zodanige kennis waarmee inkomenseffecten en (lange termijn) ontwikkelingen rond inkomens in kaart kunnen worden gebracht.

Algemeen economisch beleid

ASEA analyseert, onderzoekt en commentarieert de ontwikkelingen buiten het domein van SZW vanuit een economische invalshoek. De directie vat nieuwe cijfers over de economische conjunctuur (bijvoorbeeld CPB-publicaties zoals CEP en MEV) samen en geeft aan welke implicaties deze hebben voor het beleid. Wat zijn de verwachtingen op het gebied van werkgelegenheid of inflatie? Wat betekent dat voor de koopkracht en de begroting van SZW? Daarnaast adviseert ASEA ook over belangrijke (economische) besluiten in de Ministerraad die niet direct op het terrein van SZW liggen.

Arbeidsmarkt en de sociale zekerheid

ASEA initieert en neemt deel aan discussies over de toekomst van de arbeidsmarkt en de sociale zekerheid. Wat zijn de centrale vragen waar het departement voor staat? De arbeidsmarkt zal de komende jaren, onder invloed van vergrijzing, globalisering en technologische ontwikkelingen, sterk gaan veranderen. ASEA denkt, samen met andere directies, na over de wijze waarop de arbeidsparticipatie duurzaam verhoogd kan worden, de arbeidsmarkt beter kan functioneren en de verzorgingsstaat betaalbaar kan blijven. Onderwerpen die hierbij aan bod komen zijn onder andere: langer doorwerken door ouderen, scholing, duurzame inzetbaarheid, ontslagbescherming, arbeidsparticipatie van ouderen en onderkant arbeidsmarkt.

Project Duurzame inzetbaarheid

Het project duurzame inzetbaarheid is bij ASEA gepositioneerd. Het doel van het project is het thema duurzame inzetbaarheid hoog op de agenda te zetten bij werkgevers en werknemers, en te stimuleren en faciliteren dat zij er op de werkvloer mee aan de slag gaan. Tex Gunning, lid van de Raad van Bestuur van AkzoNobel, fungeert als boegbeeld van het project, dat doorloopt tot en met april 2013.

Duurzame inzetbaarheid is afhankelijk van een goede match tussen het werk aan de ene kant en de gezondheid, competentie en motivatie van de werknemer aan de andere kant. Tijdig in actie komen zorgt ervoor dat mensen langer en beter aan het werk blijven. Werkgevers hebben er belang bij de duurzame inzetbaarheid van werknemers te faciliteren: via de organisatie van het werk, de bedrijfscultuur, en maatregelen op het gebied van gezondheid en ontwikkeling.

Lange termijn vraagstukken en de strategische kennisagenda

Naast de actuele dossiers besteedt ASEA ook aandacht aan belangrijke toekomstvraagstukken. Binnen de directie is een viertal strategen verantwoordelijk voor het rapporteren over ontwikkelingen in de economische en sociale wetenschappen: wat zijn de nieuwe empirische en theoretische inzichten over SZW-onderwerpen, zoals de positie van ouderen en laaggeschoolden, de toekomst van de solidariteit en de flexibiliteit van de arbeidsmarkt? En hoe kan dit vertaald worden naar concreet SZW-beleid? De strategen organiseren geregeld seminars en eens per jaar verschijnt de kennisagenda voor SZW.

Wet minimumloon

De enige wet die primair bij ASEA belegd is, is de Wet Minimumloon. Onder normale omstandigheden wordt elk half jaar, per 1 januari en per 1 juli, het minimumloon gekoppeld aan de contractloontwikkeling in de publieke sector en de marktsector.

Europa

Daarnaast neemt ASEA deel aan het Werkgelegenheidscomité van de EU (EMCO) over het werkgelegenheidsbeleid in Europa. In dit comité worden arbeidsmarktontwikkelingen van lidstaten besproken en beleidsmaatregelen geëvalueerd (mutual learning). Dit ter voorbereiding op de Raad van Ministers van Werkgelegenheid en Sociaal Beleid.

De CEWI

Ten slotte is het deel van secretariaat van de Commissie voor Economie, Werk en Innovatie (CEWI) dat bij SZW ligt ondergebracht bij ASEA. Het secretariaat wordt gedeeld met EL&I. In de CEWI vindt de laatste ambtelijke interdepartementale afstemming rond stukken plaats, die geagendeerd worden voor politieke bespreking in de Raad voor Economie, Werk en Innovatie (REWI) en vervolgens de Ministerraad. De CEWI-bespreking is bedoeld als sluitstuk van het ambtelijke interdepartementale overleg en staat onder voorzitterschap van de SG van EL&I. SG SZW is plaatsvervangend voorzitter van de CEWI. Eén van de MT-leden van ASEA vertegenwoordigt SZW in de CEWI.

Relevante partners en overleggen:

- Onze belangrijkste counterparts buiten SZW zijn de Ministeries van Financiën, VWS, EL&I, BZK en OCW.
- Verder vindt er regelmatig overleg plaats met het CBS, CPB, SCP, NZa, Nibud en het Strategieberaad Rijksbreed.
- ASEA verzorgt het secretariaat van de Strategiegroep SZW (een maandelijks overleg van de ambtelijke leiding en directeuren van SZW over strategische onderwerpen onder voorzitterschap van de SG).

Directie Arbeidsverhoudingen (AV)

Directeur: Hannie Vlug

Kerntaken en organisatieopbouw

De directie Arbeidsverhoudingen is verantwoordelijk voor het beleid op het gebied van de arbeidsverhoudingen:

- arbeidsvoorwaardenvorming, waaronder het algemeen verbindend verklaren van collectieve arbeidsovereenkomsten;
- medezeggenschap;
- publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie;
- het arbeidsovereenkomstenrecht, waaronder ontslagrecht, werktijdverkorting, gelijke behandeling bij arbeid;
- arbeidsmigratie;
- combinatie van arbeid en zorg (aanpassing van de arbeidsduur, verlofregelingen);
- de aanvullende pensioenen, inclusief de fiscale aspecten van pensioenen.

Tot de taken van de directie behoort ook de zorg voor de reguliere contacten met de sociale partners.

Afdelingen en afdelingshoofden:

- Afdeling Sociale dialoog en arbeidsmigratie (SDA), *Klaas Beniers*;
- Afdeling Arbeidsrecht en diversiteit (AR), *Lisette de Bie (tevens plv directeur)*;
- Afdeling Pensioenbeleid (PB), *Jan Koeman*.

Hoofdonderwerpen

Sociale dialoog en arbeidsmigratie

- Arbeidsvoorwaardenvorming is primair het domein van werkgevers en werknemers. De Wet op de collectieve arbeidsovereenkomst (cao) en de algemeen verbindendverklaring (avv) zijn belangrijke instrumenten voor arbeidsvoorwaardenvorming door sociale partners (de uitvoering van de avv ligt bij de directie UAW).
- De minister van SZW kan door middel van overleg (zoals voor- en najaarsoverleg) met de Stichting van de Arbeid de collectieve arbeidsvoorwaardenvorming sturen. Op ambtelijk niveau loopt het reguliere contact met de sociale partners via de Regiegroep Sociale Partners onder leiding van DG Werk.
- De minister van SZW is coördinerend bewindspersoon voor de Sociaal-Economische Raad (SER) en de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie (PBO). De minister van SZW benoemt de Kroonleden in de SER.
- De medezeggenschap van werknemers is geregeld in de Wet op de ondernemingsraden en de Wet op de Europese ondernemingsraden.
- De afdeling is verantwoordelijk voor het arbeidsmigratiebeleid. Daarbij zijn aan de orde het beleid rondom tewerkstellingsvergunningen zoals geregeld in de Wet arbeid vreemdelingen, het vrije verkeer van werknemers binnen de EU en de gevolgen daarvan, en het beleid ten aanzien van kennismigranten
- Ten slotte is de afdeling verantwoordelijk voor het beleid met betrekking tot de uitzendbranche met het instrument van de Wet allocatie arbeidskrachten door intermediairs (Waadi).

Arbeidsrecht en diversiteit

- Arbeidsrecht, waarvan het ontslagrecht en het arbeidsovereenkomstenrecht de meeste aandacht vragen.
- Tot dit terrein behoort ook het beleid ten aanzien van de werktijdverkorting (de uitvoering van de WTV is de verantwoordelijkheid van de directie UAW).
- De afdeling AR is tevens verantwoordelijk voor het coördineren van het SZW-brede beleid ten aanzien van zelfstandigen zonder personeel (zzp'ers).
- Gelijke behandeling op de arbeidsmarkt op de aspecten man/vrouw, voltijd/deeltijd, leeftijd, etniciteit, chronisch zieken en gehandicapten. Gelijke beloning vormt hiervan een onderdeel. De wetgeving is deels een gezamenlijke verantwoordelijkheid met andere departementen (BZK en VWS).
- De afdeling is betrokken bij het beleid gericht op duurzame inzetbaarheid van werknemers, met name op aspecten als scholing, mobiliteit en stimuleren van leeftijdsbewust personeelsbeleid.
- De Wet arbeid en zorg, waarin de verschillende verlofregelingen zijn gebundeld, en de Wet aanpassing arbeidsduur.

Pensioenbeleid

- De afdeling is belast met het terrein van de aanvullende pensioenen (de AOW valt onder de directie IVV van het DG P&I). Belangrijke wetten die de afdeling beheert zijn de Pensioenwet (PW), de Wet verplichte beroepspensioenregeling (WVB) en de Wet verplichte deelname in een bedrijfstakpensioenfonds (Wet BPF 2000). Het financiële toezichtskader (FTK) voor pensioenfondsen is onderdeel van de Pensioenwet.
- De afdeling is belast met de contacten met De Nederlandsche Bank en de Autoriteit Financiële Markten als toezichthouders.

Relevante actoren en overleggen:

- Werkgevers- en werknemersorganisaties, de Stichting van de Arbeid, de SER;
- Ministeries van Financiën, EL&I, V&J, BZK, I&A en OCW;
- Koepels van de bedrijfstak- en ondernemingspensioenfondsen, Verbond van Verzekeraars; De Nederlandsche Bank en de Autoriteit Financiële Markten;
- Product- en bedrijfschappen;
- Koepels van uitzendbureaus.

Directie Kinderopvang (KO)

Directeur: Martin Flier

Kerntaken en organisatieopbouw:

De Directie Kinderopvang is verantwoordelijk voor het beleid met betrekking tot de kinderopvang:

- de financiering van de kinderopvang, gericht op het faciliteren van de combinatie arbeid en zorg en de bevordering van de arbeidsparticipatie van ouders met jonge kinderen;
- de eisen aan de kwaliteit van de kinderopvang (en het peuterspeelzaalwerk), opdat kinderopvang plaatsvindt in een gezonde en veilige omgeving en ten goede komt aan de ontwikkeling van kinderen en ouders hun kind met een gerust hart naar de kinderopvang brengen;
- de zorg voor het toezicht op de kwaliteit van de kinderopvang;
- de zorg voor een goede werking van de markt voor kinderopvang;
- de samenhang van kinderopvang met het onderwijs en andere jeugdvoorzieningen;

De directie bestaat uit ongeveer 22 (vaste en tijdelijke) medewerkers en heeft naast een directiesecretariaat 2 afdelingen (Beleid en Financiën) die nauw met elkaar samenwerken.

Afdelingen en afdelingshoofden:

- *Afdeling Beleid, Jakob van der Waarden (tevens plv directeur)*
De Beleidsafdeling is verantwoordelijk voor het beleid inzake de borging van kwaliteit en veiligheid en de verbetering van toezicht en handhaving. Daarnaast wordt geïnvesteerd in de verbetering van de aansluiting met het onderwijs en het stelsel voor peuterspeelzaalwerk. Tot het terrein van de afdeling behoort ook de gastouderopvang.
- *Afdeling Financiën, Judith Duveen*
In de afdeling Financiën wordt gewerkt aan de financiële en ICT-technische onderwerpen die kinderopvang raken waaronder de bezuinigingen op de kinderopvangtoeslag, beleidsconsequenties van ramingen, marktwerking, fraudebestrijding, registers, bestedingsplan (subsidies en opdrachten) en kinderopvangtoeslag in het buitenland.

Hoofdonderwerpen

Kinderopvangtoeslag

- De kinderopvangtoeslag wordt uitgevoerd door de Belastingdienst/Toeslagen op basis van de Algemene Wet Inkomensafhankelijke Regelingen (AWIR) en de Wet kinderopvang en kwaliteitsregels peuterspeelzalen (Wko); Tot en met 2012 nemen ook gemeenten en het UWV een deel van de uitvoering voor hun rekening. Deze rol wordt per 1-1-2013 overgedragen aan de Belastingdienst. Het implementatieproces loopt nog.
- De regeling van de hoogte van de kinderopvangtoeslag wordt jaarlijks aangepast.
- Samen met de Belastingdienst/Toeslagen wordt gewerkt aan het terugdringen van misbruik en oneigenlijk gebruik.
- Teneinde misbruik en fraude tegen te gaan dient alle kinderopvang geregistreerd te zijn in het Landelijk Register Kinderopvang en Peuterspeelzaalwerk (LRKP). Het beheer van het LRKP ligt bij DUO in opdracht van SZW.

Kwaliteit, toezicht en handhaving

- De publieke kwaliteitsregels zijn gebaseerd op de kwaliteitsafspraken die binnen de branche worden gemaakt tussen vertegenwoordigers van ouders (BOinK) en ondernemers (brancheorganisatie voor de kinderopvang en de MO-groep voor het peuterspeelzaalwerk);
- Het toezicht en de handhaving is wettelijk opgedragen aan de gemeenten. Het toezicht wordt feitelijk uitgevoerd door de GGD-en. De gemeentelijke taak wordt gefinancierd uit een storting

in de algemene uitkering van het Gemeentefonds;

GGD en gemeenten worden door het Rijk gefaciliteerd door het ter beschikking stellen van de Gemeenschappelijk Inspectie Ruimte (GIR). De GIR is in beheer bij DUO.

- Namens de Minister houdt de Inspectie voor het Onderwijs toezicht op de gemeenten;

Beleidsthema's bij kwaliteit, toezicht en handhaving

- Verbetering van de veiligheid in de kinderopvang;
- Vergroting van de effectiviteit van toezicht en handhaving;
- Verbetering van de marktwerking in de kinderopvang;
- Verbetering van de positie van ouders in de kinderopvang;
- Verhoging van het opleidingsniveau van beroepskrachten in de kinderopvang in het bijzonder met het oog op de taalverwerving van jonge kinderen;
- Positionering van de gastouderopvang

Samenhang met onderwijs en andere jeugdvoorzieningen

- Aanpassing van de financiering van het peuterspeelzaalwerk;
- Experimenten en pilots die de samenhang tussen school en kinderopvang verbeteren;
- Verbetering van de samenwerking/samenhang met andere jeugdvoorzieningen, waaronder onderwijs, vve, sport en jeugdzorg

Relevante actoren en overleggen:

- Brancheorganisatie Kinderopvang
- Belangenvereniging voor ouders in de kinderopvang (Boink)
- MO-groep Welzijn (i.r.t. het peuterspeelzaalwerk)
- VNG
- GGD Nederland
- Onderwijsinspectie
- Belastingdienst
- DUO
- ICTU (bouwer van het LRKP en GIR)
- Andere departementen: Financiën, OCW, VWS, EL&I

Directie Gezond en Veilig Werken (G&VW)

Directeur: Roel Gans

Kerntaken en organisatie:

Doelstelling van de directie Gezond en Veilig Werken is het bevorderen van veilige en gezonde arbeidsomstandigheden voor iedereen, zodat alle werkenden in 2020 gezond en vitaal hun pensioen halen. Daarmee levert de directie een substantiële bijdrage aan de invulling van de visie en missie van SZW.

De directie Gezond en Veilig Werken is verantwoordelijk voor:

- de ontwikkeling van en advisering over het beleid van gezond en veilig werken, duurzame inzetbaarheid en arbeidstijden.
- het stimuleren van werkgevers en werknemers om arbeidsrisico's te voorkomen of te beheersen;
- het stimuleren van werkgevers en werknemers een preventie- en verzuimbeleid te voeren gericht op inzetbaarheid van werkenden;
- het stimuleren van modernisering van EU-regelgeving op het gebied van gezond en veilig werken;
- kennisontwikkeling en -borging, signalering en monitoring op het gebied van arbeidsomstandigheden en verzuim;
- het beschikbaar stellen van informatie over het beleidsgebied;
- het bevorderen van de naleving van de wetgeving op het beleidsgebied.

Afdelingen en afdelingshoofden:

- Algemeen Arbobeleid (AA), *Sonja Bleuland van Oordt-Dröge*
- Gezond Werken (GW), *Hayo van der Brugge*
- Veilig Werken (VW), *Rob Triemstra, tevens plv directeur*
- Ondersteuning en Financiën (O&F), *Jo Ghijsen*

Prioritaire beleidsdossiers

Arbo2020 – Visie op het stelsel voor gezond en veilig werken

De Staatssecretaris heeft met de brief van 30 maart 2012 de Tweede Kamer geïnformeerd over zijn visie op de toekomst van het stelsel voor gezond en veilig werken en de rol van de overheid daarin. De visie en daaruit voortvloeiende acties zullen voor een belangrijk deel de inzet van G&VW voor de komende jaren bepalen.

De visie bevat de volgende ambities:

- Meer zelfregulering en eenvoudiger wetgeving op Europees niveau;
- Grenswaarden voor risico's in Europees verband;
- Beroep op eigen verantwoordelijkheid werknemers;
- Meer preventie in bedrijven en betere verbinding reguliere en bedrijfsgezondheidszorg;
- Uitbreiding arbocatalogi met minder overheidbemoeienis;
- Betere verhaalmogelijkheid voor schade door werk;
- Forum voor uitwisseling tussen partijen in het stelsel;
- Kennisontwikkeling door en voor partijen;
- Selectief en streng toezicht.

Duurzame inzetbaarheid

Het arbeidsomstandighedenbeleid komt steeds nadrukkelijker in de context van het arbeidsmarktbeleid te staan. Goede arbeidsomstandigheden zijn een belangrijke voorwaarde voor de Duurzame Inzetbaarheid (DI) van werkenden, waardoor de noodzakelijke groei en behoud van de arbeidsparticipatie en arbeidsproductiviteit mogelijk is. G&VW is dan ook betrokken bij het project Duurzame Inzetbaarheid.

G&VW richt zich op alle werkenden met specifieke aandacht voor hen die fysiek en/of psychisch zware taken verrichten en het grootste risico lopen op voortijdige uitval. Daarnaast zal de verantwoordelijkheid van het (werkende) individu voor de eigen gezondheid gestimuleerd worden. De Tweede Kamer is door de Staatsecretaris met brief van 26 maart 2012 geïnformeerd over de aanpak in het actieplan 'Gezond Bedrijf', dat zich richt op gezondheidsbevordering en op beperking van de fysieke en psychische arbeidsbelasting in het MKB.

Going concern

Daarnaast is de directie G&VW op diverse arbo-onderwerpen actief in het kader van 'going concern' waarbij te denken valt aan:

- beleid rondom werken met gevaarlijke stoffen en risicovolle producten;
- infectieziekerisico's in het werk;
- certificering van producten, processen en personen;
- oorzaken van arbeidsongevallen;
- grote risico's van de chemische industrie;
- het verhogen van zelfwerkzaamheid door cultuur- en bewustzijnsinterventies;
- monitoring van de staat van de arbeidsomstandigheden in Nederland;
- psychosociale arbeidsrisico's, zoals agressie & geweld, werkstress, pesten en burn-out;
- lichamelijke belasting;
- stelselvraagstukken m.b.t. tot arbodienstverlening en arbodienstverleners.

Relevante actoren en overleggen:

Nationaal:

- Andere departementen: EL&I, VenJ, VWS en IenM
- Sociale partners, brancheorganisaties, SER, Gezondheidsraad, Onderzoeksraad Voor Veiligheid
- TNO, RIVM en NCvB
- Arbodienstverleners (OVAL), en beroepsverenigingen van arbokerndeskundigen (bedrijfsartsen, veiligheidskundigen, arbeidshygiënist, A&O-ers)

Europese Unie:

- Raadgevend Comité voor Veiligheid en Gezondheid op het Werk (Luxemburg).
- Het Europees Agentschap voor Veiligheid en Gezondheid op het Werk (Bilbao).
- Beheercomité's (de zogenaamde standing committees) en werkgroepen van de productveiligheidsrichtlijnen.

Directie Internationale Zaken (IZ)

Directeur: Lauris Beets

De Directie Internationale Zaken is belast met de departementale coördinatie van de internationale aspecten van het SZW-beleid, het informeren en adviseren van de ambtelijke en politieke leiding, het uitdragen van de Nederlandse standpunten over internationale aangelegenheden en het voeren van de onderhandelingen in multilateraal en bilateraal verband daarover. De directie IZ maakt de afweging van prioriteiten op verschillende dossiers en de te behalen onderhandelingsresultaten om de beleidsdoelstellingen van SZW op het internationale terrein te realiseren. Daartoe onderhoudt de directie een (internationaal) netwerk. IZ signaleert trends, legt verbindingen en levert expertise. De directie is ook belast met de informatievoorziening over internationale dossiers en ontwikkelingen binnen het ministerie en voor de toerusting van SZW op internationaal terrein.

De directie bestaat uit 3 afdelingen waarvan twee in Den Haag en een in Brussel.

De afdelingen opereren in nauw overleg met elkaar en met de andere (beleids-)directies van SZW op de vele onderwerpen en dossiers die in internationaal en EU-verband aan de orde zijn.

Afdelingen en afdelingshoofden:

Afdeling (EA) Europese Aangelegenheden

Afdelingshoofd: Henny Zunderman, tevens plv directeur

Het takenpakket van de afdeling EA bestaat ondermeer uit de coördinatie van EU SZW-dossiers en de horizontale en institutionele onderwerpen. De afdeling is een schakelpunt tussen Europa en het departement. Het zorgt voor verankering van het EU-beleid binnen SZW om de samenhang met het nationale beleid te waarborgen. Dit doen we door de inpassing van de SZW-beleidsdoelstellingen binnen de algemene kaders van het Nederlandse EU-beleid en de voorbereiding en coördinatie van SZW-standpunten over alle EU-dossiers. De afdeling voert namens het departement inhoudelijk en procesmatig de regie binnen de EU en onderhoudt een bilateraal netwerk met huidige en mogelijk toekomstige lidstaten. Prioriteiten kunnen met de wisseling van EU-voorzitterschappen van tijd tot tijd verschuiven.

Afdeling (IA) Internationale Aangelegenheden

Afdelingshoofd: Aart Jan Bette

Het takenpakket van de afdeling IA omvat ondermeer de regievoering over de Nederlandse inbreng bij de internationale organisaties ILO (Internationale Arbeidsorganisatie), VN, OESO, RvE (Raad van Europa), WTO en de VN. Dit betreft het coördineren en zelf deelnemen aan internationaal overleg en het voorbereiden van de Nederlandse inbreng. Het gaat om onderwerpen als de sociale dimensie van globalisering en bevordering fundamentele arbeidsnormen, het wereldwijd bevorderen van sociale beschermingsvloeren, kinderarbeidbestrijding en bekrachtiging en opzegging van internationale verdragen. De afdeling verzorgt de (inter)departementale coördinatie van periodieke nationale rapportages.

De afdeling is verder verantwoordelijk voor coördinatie/aansturing van politiek beleidsmatige aspecten van internationale sociale zekerheidsfraudebestrijding en de activiteiten met betrekking tot bilaterale sociale zekerheidsverdragen.

Afdeling (PV&A) Permanente Vertegenwoordiging & ambassade

Afdelingshoofd: Klara Scheepers

Het takenpakket van de afdeling PV&A omvat ondermeer de belangenbehartiging van Nederland in de Europese Unie. Binnen de PV EU zijn vrijwel alle ministeries en soms ook andere onderdelen van de Nederlandse overheid vertegenwoordigd, verenigd in 1 gebouw en 1 organisatie in Brussel. Het dagelijks werk van PV-medewerkers bestaat uit onderhandelen en lobbyen in de EU namens Nederland. Dat betekent dat deze afdeling in dagelijks contact staat met de vertegenwoordigers

van de andere lidstaten van de EU, de Europese Commissie en andere EU-instellingen zoals het European Economic and Social Committee (EESC) en het Europees Parlement en bijvoorbeeld vertegenwoordigers van werkgevers en werknemers op Europees niveau.

Relevante actoren en overleggen:

- De (ministeriële) Raad voor Werkgelegenheid, Sociaal Beleid, Volksgezondheid & Consumentenzaken (Raad WSBVC) van de EU komt twee keer per half jaar formeel bijeen, en één keer per half jaar informeel. De voor de Raad te agenderen onderwerpen worden te Brussel voorbereid in ambtelijke Raadswerkgroepen en in Coreper (corps van permanente vertegenwoordigers). Twee ambtelijke Comités zijn relevant:
 - het *Employment Committee* (EMCO) komt 7 à 8 keer per jaar bijeen. De directeur ASEA is de Nederlandse vertegenwoordiger hierin.
 - Het *Social Protection Committee* (SPC) komt 8 à 9 keer per jaar bijeen. De directeur IZ vertegenwoordigt Nederland hierin.
- De Coördinatiecommissie Europese vraagstukken (CoCo) komt wekelijks onder leiding van de Staatssecretaris voor Europese Zaken bijeen. Het hoofd IZ/EA vertegenwoordigt SZW in de CoCo, waarin alle Europese Raden worden voorbereid en relevante andere EU-onderwerpen worden besproken. De conclusies van de CoCo worden wekelijks aan de MR ter accordering voorgelegd.
- Het is gebruikelijk dat de minister van SZW de Internationale Arbeidsconferentie (ILC) van de ILO bezoekt en toespreekt, die jaarlijks in juni in Genève plaatsvindt.
- Van 2011-2013 is Nederland lid van de (tweejaarlijkse) Beheersraad van de ILO, welke plaatsvindt in november en maart.
- IZ vertegenwoordigt SZW in de ECOSOC (de 'Sociaaleconomische Raad' van de VN) en in de hieraan verbonden Commission for Social Development (CSocD).
- De Organisatie voor economische samenwerking en ontwikkeling (OESO) is een organisatie van 31 landen met een ontwikkelde markteconomie. Voor SZW zijn met name het Employment, Labour and Social Affairs Committee (ELSA) en zijn werkgroepen van belang, waarin gesproken wordt over onder meer arbeidsmarktbeleid, migratie, sociaal beleid, vergrijzing en pensioenen. Plv directeur ASEA en IZ vertegenwoordigen SZW hierin.

Directie Uitvoeringstaken Arbeidsvoorwaardenwetgeving (UAW)

Directeur: Martin van der Goes

Kerntaken en organisatiebouw

De directie Uitvoeringstaken Arbeidsvoorwaardenwetgeving is verantwoordelijk voor de uitvoering van wetgeving op het gebied van arbeidsverhoudingen voor zover de uitvoering daarvan aan de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid is opgedragen. Deze taak omvat in ieder geval:

- de registratie van aangemelde collectieve arbeidsovereenkomsten;
- het afhandelen van verzoeken om bepalingen van collectieve arbeidsovereenkomsten algemeen verbindend te verklaren;
- het afhandelen van aanvragen en verzoeken in het kader van de Wet verplichte deelneming in een bedrijfstakpensioenfonds 2000 en de Wet betreffende verplichte deelneming in een beroepspensioenfonds;
- het afhandelen van aanvragen tot toepassing van de ontheffing bedoeld in artikel 8, derde lid, van het Buitengewoon Besluit Arbeidsverhoudingen 1945 (werktijdverkorting);
- het innemen van meldingen als bedoeld in de Wet melding collectief ontslag, alsmede de afhandeling van verzoeken om toepassing van artikel 6, derde lid, van die wet;
- het verzorgen van beleidsinformatie met betrekking tot de aan de directie opgedragen taken.

De missie van de directie UAW sluit hierbij aan: UAW zorgt voor effectieve uitvoering van arbeidsvoorwaardenregelgeving en beleidsinformatie op maat.

Afdelingen en afdelingshoofden:

- Collectieve Arbeidsvoorwaarden (CAV), *Hans van der Poll*;
- CAO-Onderzoek en Beleidsinformatie (COB), *Grietus Wiggers*;
- Registratie, Beheer en Informatie (RBI), *Ger van Loenen*.

Hoofdonderwerpen

Afdeling Collectieve Arbeidsvoorwaarden:

Deze afdeling bereidt de besluiten voor tot algemeen verbindendverklaring (avv) van (bepalingen van) CAO's en besluiten tot verplichtstelling van bedrijfstakpensioenfondsen en beroepspensioenregelingen. Daarnaast is deze afdeling belast met de voorbereiding van besluiten waarbij aan ondernemingen in geval van calamiteiten toestemming tot werktijdverkorting onder gelijktijdige vermindering van loon kan worden verleend (WTV-regeling).

Afdeling CAO-onderzoek en Beleidsinformatie:

Deze afdeling verricht op verzoek van de SZW-beleidsdirecties onderzoek naar algemene ontwikkelingen in CAO's. De thematiek van CAO-onderzoek is in beginsel SZW-breed: naast geregelde rapportage over de contractloonontwikkeling en verschillende beloningsvormen wordt naargelang de politieke actualiteit ook onderzoek gedaan naar de mate waarin CAO's afspraken bevatten over bijvoorbeeld langer doorwerken, arbeid en zorg, collectief overeengekomen ontslagregelingen en preventie m.b.t. ziekte en arbeidsongeschiktheid.

Afdeling Registratie, Beheer en Informatie:

Deze afdeling is verantwoordelijk voor de registratie van afgesloten, gewijzigde en opgezegde CAO's en het opstellen van de zgn. Kennisgeving van Ontvangst, die ingevolge de Wet op de loonvorming noodzakelijk is voor de rechtsgeldigheid van de CAO. Daarnaast ondersteunt deze afdeling de afdeling Collectieve Arbeidsvoorwaarden bij de uitvoering van haar kerntaken. Ten slotte zijn in deze afdeling de beheerstaken voor de directie belegd.

Relevante actoren en overleggen:

- Omdat de directie Arbeidsverhoudingen (AV) beleidsverantwoordelijk is voor de wetgeving die door de directie UAW wordt uitgevoerd, vindt frequent afstemmingsoverleg plaats met die directie.
- UAW participeert in het overleg met de Stichting van de Arbeid over aangelegenheden die (de uitvoering van) de wet AVV betreffen.
- De afdeling Collectieve arbeidsvoorwaarden voert waar nodig overleg met verschillende CAO-partijen over de door hen ingediende verzoeken om algemeenverbindendverklaring. Het initiatief voor dergelijk overleg kan overigens ook van CAO-partijen zelf uitgaan.

Inspectie SZW

Jan van den Bos

Aan het hoofd van de Inspectie SZW staat Inspecteur-generaal Jan van den Bos. Samen met zijn IG-team geeft hij leiding aan een organisatie van inspecteurs, onderzoekers, ondersteuners en adviseurs die werkzaam zijn in een zevental directies.

Inspectie voor heel SZW

Vanaf 1 januari 2012 zijn toezicht, bestuursrechtelijke handhaving en opsporing op het terrein van Sociale Zaken en Werkgelegenheid onder één dak gebracht met de ambitie *één inspectie: meer effect*. Eén inspectie betekent dat de juiste mix aan toezichtinterventies – preventie, signaleren en handhaving – in de volle breedte en samen kan worden ingezet, zodat zij elkaar kunnen versterken. De Inspectie SZW werkt nauw samen met andere rijksinspecties, overheden, politie en Openbaar Ministerie om de effectiviteit van het optreden te vergroten.

Missie en motto

De missie van de Inspectie SZW luidt: Wij houden toezicht op het SZW-terrein en werken zo aan een sociaal en economisch krachtig Nederland in Europa, met werk en bestaanszekerheid voor iedereen. Het motto van de Inspectie SZW is: De Inspectie SZW werkt samen aan eerlijk, gezond en veilig werk en aan bestaanszekerheid voor iedereen.

Organogram

Bij de Inspectie SZW werken 1.136 fte (totaal personeelsbestand ultimo 2011). De Inspectie SZW bestaat uit de volgende directies:

- Directie Analyse, Programmeringen en Signalering (APS)
- Directie Arbeidsmarktfraude (AMF)
- Directie Arbeidsomstandigheden (Arbo)
- Directie Inspectieondersteuning en Informatiehuishouding (I&I)
- Directie Major Hazard Control (MHC)
- Directie Opsporing
- Directie Werk en Inkomen (W&I)

Relatie uitvoering, beleid en toezicht

Als onderdeel van de uitvoerende macht vormt toezicht samen met beleid en uitvoering een keten waarin ieder vanuit de eigen rol en verantwoordelijkheid en in een goede en zakelijke onderlinge relatie een bijdrage levert aan de doelen van SZW. Beleid, uitvoering en handhaving zijn gelijkwaardige elementen om die doelen te bereiken.

De Inspectie SZW functioneert onder ministeriële verantwoordelijkheid als onafhankelijk toezichthouder. Uitgangspunt is dat de inspectie zelf bepaalt wat zij onderzoekt en rapporteert. De minister van SZW kan de inspectie vragen onderzoek te doen naar een bepaalde problematiek. De bevindingen worden door de minister onversneden aan het parlement verzonden.

De Inspectie SZW gaat uit van de eigen verantwoordelijkheid van werkgevers, werknemers en burgers om gezond, veilig en eerlijk werken zelf te organiseren en neemt als toezichthouder geen verantwoordelijkheid over. Door risicogericht en selectief toezicht blijft de Inspectie weg waar bedrijven en instellingen zich aan de regels houden. De Inspectie pakt misstanden aan en treedt op

tegen bedrijven en instellingen die stelselmatig de regels overtreden. Signaleren van problemen dient ook een preventief doel, omdat de inspectie ondernemingen zo bewust maakt van specifieke problemen in een sector en aangeeft waar zij eventueel gaat ingrijpen.

Het strategisch meerjarenplan van de Inspectie SZW vormt het kader voor alle werkprocessen van de Inspectie SZW. De basis voor dit plan ligt in de SZW-brede risicoanalyse, verzamelde signalen, monitorresultaten, effectmetingen en weging van maatschappelijke beleidsmatige en politieke opvattingen en ontwikkelingen. Bij de programmering van haar werk en inzet van capaciteit houdt de inspectie rekening met ontwikkelingen in beleid en uitvoering. De Inspectie SZW is transparant in haar keuzes en geeft rekenschap van wat ze heeft gedaan aan toezicht, risicoanalyse en signaleren op het terrein van SZW.

Nieuw bij de Inspectie SZW is dat de IG verantwoordelijk is voor de SZW-brede risicoanalyse, waar deze verantwoordelijkheid eerst bij de samenstellende delen van de inspectie afzonderlijk lag. Hij treedt hierover in dialoog met de collega directeuren-generaal (DG'en) en met stakeholders. Op basis van deze analyses ontwikkelt de IG het conceptjaarplan van de inspectie waarin hij transparant toelicht hoe hij de wensen van de DG'en en van de inspectie in het programma heeft opgenomen (de 'wat-vraag'). De IG treedt vervolgens in overleg over het conceptjaarplan met de SG, die integraal verantwoordelijk is voor de inhoudelijke en beheersmatige processen binnen SZW. Na overleg stelt de IG het jaarplan vast en keurt de minister het programma goed. Dit jaarplan komt in de plaats van de voormalige jaarplannen per directie.

De IG legt verantwoording af via het openbare jaarverslag, dat via de minister naar buiten wordt gebracht. Inhoudelijk legt de IG verantwoording af via zijn rapportages, die onder andere via de website van de Inspectie SZW naar buiten worden gebracht.

Opsporing: duale aansturing

De inzet van strafrechtelijke handhavinginstrumenten kent een duale aansturing (Wet op de Bijzondere Opsporingsdiensten, art. 3 en 11). De prioriteiten en keuzes voor de inzet van het opsporingsinstrument worden niet alleen bepaald binnen het departement van SZW door de IG in samenspraak met de beleidsafdelingen. Binnen het kader van de SZW –brede risicoanalyse stelt de Minister van SZW samen met de Minister van Veiligheid en Justitie de hoofdlijnen van het opsporingsbeleid vast, gehoord het college van procureurs-generaal. De jaarlijkse programmering wordt vastgesteld door de Minister van SZW samen met het college van procureurs-generaal in een handhavingarrangement. Daarbinnen worden de opsporingsonderzoeken uitgevoerd onder het gezag van het Functioneel Parket (FP) van het Openbaar Ministerie.

Rijksbrede samenwerking inspecties

Via de Inspectieraad werken de rijksinspecties samen aan het verminderen van inspectielast voor bedrijven. Door afstemming, samenwerking en indien mogelijk taakoverdracht wordt het aantal inspecteurs dat bij een bedrijf over de vloer komt minder. De rijksinspecties willen naar een situatie waarin de samenleving de rijksinspecties ervaart als ware zij één rijksinspectie. Door samenwerking, wederzijds signaleren en coördinatie wordt niet alleen de inspectielast minder maar kan ook de effectiviteit van het toezicht toenemen. De inspecteur-generaal van de inspectie SZW is op dit moment voorzitter van de Inspectieraad.

Organisatie-ontwikkeling Inspectie SZW

Sinds 2009 is gewerkt aan de vormgeving van de Inspectie SZW, waarbij de drie directies van de voormalige Arbeidsinspectie, Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst en de Inspectie Werk en Inkomen zijn samengevoegd tot één Inspectie SZW.

Met het samenbrengen van verschillende onderdelen in één organisatie worden synergie voordelen behaald (zie ook de beschrijving van de directies APS en I&I). Een effectievere inzet van interventies is mogelijk op de domeinen die het hele terrein van SZW beslaan: arbeidsverhoudingen, arbeidsomstandigheden, re-integratie en inkomensvoorzieningen..

Doorontwikkeling

Met de vorming van de Inspectie SZW per 1 januari 2012 is de organisatie niet af. Om de ambitie waar te maken, heeft de inspectie een aantal thema's benoemd waar de komende jaren extra aandacht aan wordt besteedt. Thema's die van cruciaal belang zijn voor de doorontwikkeling van de organisatie.

Het gaat over de thema's risicoanalyse, signalering en effectmeting. Deze processen kunnen alleen tot meer effect leiden als intern en met externe partners meer wordt samengewerkt. Niet om de samenwerking zelf, maar met het oog op het doel meer effect te bereiken.

De inspectie wil resultaten helder benoemen, daarover verantwoording afleggen en daarop vanuit een gedeelde visie sturen. Samenwerken, resultaatgerichtheid en leiderschap zijn dan ook ontwikkelthema's waar de inspectie extra op inzet.

Daarnaast wil de inspectie stappen zetten op gebied van flexibilisering, zodat medewerkers zonder (praktische) problemen daar kunnen worden ingezet waar op grond van de SZW-brede risicoanalyse het meeste effect kan worden gesorteerd.

Ten slotte is er een aantal randvoorwaardelijke thema's: inspectieondersteuning, informatiehuishouding en kennisdeling en -ontwikkeling. De inspectie kan haar doelen alleen bereiken als de ondersteuning wat betreft automatisering, informatieverwerking en kennisdeling goed is geregeld.

Na twee jaar, dus in 2014, vindt er een evaluatie plaats met als doel te beoordelen wat goed gaat, welke stappen er zijn gezet en wat beter kan.

Organisatieopbouw en kerntaken Inspectie SZW

Directie Analyse, Programmering en Signalering (APS)

Directeur: Coen van de Louw

De directie APS fungeert naast de eigen primaire uitvoeringstaken ook als adviseur en een soort denktank voor de Inspecteur-generaal (IG) en het IG-team. De strategische afwegingen binnen het domein van de Inspectie worden hier voorbereid, informatie wordt verzameld, gewogen en voorgedragen voor besluitvorming. Deze informatie wordt door APS vergaard bij de inspectie zelf, de inspectieomgeving, de opsporingsomgeving, de departementale omgeving en de samenleving, waar nodig internationaal.

De directie APS is de verbindende schakel op inspectieniveau met het kerndepartement, andere inspectiediensten, uitvoeringsorganisaties en andere strategische partners die in het werkveld van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van belang zijn.

De rol van APS binnen de Inspectie SZW is:

- Zorgen dat operaties selectief en effectief kunnen werken
- Zorgen dat methoden voor analyse, programmering en signalering steeds beter worden
- Zorgen dat collegae binnen en buiten de Inspectie SZW betrokken zijn bij wat we doen
- Zorgen dat de Inspectie SZW verbonden blijft met de buitenwereld
- Zorgen dat er samenhang is in koers en richting van de Inspectie SZW

Belangrijke taken voor de directie APS zijn strategie- en visievorming, programmering, risicoanalyse, project- en programmamanagement, communicatie, signalering,

beleidsondersteuning en effectmeting. De bundeling van mensen en middelen uit de voormalige organisaties in deze directie, draagt bij aan de kwaliteit van de organisatie.

Directie Arbeidsmarktfraude (AMF)

Directeur: Ruth Clabbers

De directie Arbeidsmarktfraude is binnen de Inspectie SZW specifiek gericht op het toezicht op de naleving van de Wet arbeid vreemdelingen (Wav), de Wet allocatie arbeidskrachten door Intermediairs (Waadi), de Wet Minimumloon en Minimumvakantiebijslag (WML) en de Kennismigrantenregeling.

Deze wetgeving heeft tot doel het voorkomen van verdringing van Nederlandse en EER arbeidskrachten op de Nederlandse arbeidsmarkt, concurrentievervalsing en arbeidsgelateerde uitbuiting. De hoofdtaak van de directie Arbeidsmarktfraude is inspecteren (het bezoeken van een onderneming voor een werkplekcontrole en/of administratief onderzoek). Het werkveld omvat alle bedrijven en instellingen in Nederland waar arbeid wordt verricht.

Directie Arbeidsomstandigheden (Arbo)

Directeur: Marga Zuurbier

De directie Arbeidsomstandigheden (Arbo) ziet toe op de naleving van wet- en regelgeving op het gebied van arbeidsomstandigheden. De belangrijkste wetten zijn de Arbeidsomstandighedenwet en de Arbeidstijdenwet. Daarnaast zijn van belang de Kernenergiewet voor wat betreft toepassing van stralingsbronnen in ziekenhuizen en bedrijven en de Warenwet voor wat betreft het markttoezicht op gevaarlijke machines, apparaten en persoonlijke beschermingsmiddelen in bedrijven.

De directie Arbeidsomstandigheden richt zich daarbij op werkgevers van bedrijven met de hoogste blootstelling aan gezond- en veiligheidsrisico's, waar de naleving van de wetgeving het laagst is en het effect van het arbotoezicht het grootst. Er zijn voor de komende jaren 14 prioritaire sectoren geselecteerd omdat daar de arbeidsuitval als gevolg van ziekten en ongevallen het hoogst is. Voor deze sectoren neemt de Inspectie zelf het initiatief voor inspecties. Daarnaast wordt toezichtgehouden naar aanleiding van wettelijk verplichte meldingen van werkgevers, zoals de melding van arbeidsongevallen waar sprake is van blijvend letsel, ziekenhuisopname of acute dood, klachten van werknemers over hun werkzaamheden en signalen van andere toezichthouders over misstanden. Er is jaarlijks sprake van ruim 200.000 incidenten tijdens het werk die leiden tot minstens 1 dag verzuim en 3.000 doden als gevolg van arbeidsomstandigheden. De inspectiecapaciteit wordt voor 50% ingezet in de geprioriteerde sectoren en 50% op de meldingen, klachten en signalen.

Directie Inspectieondersteuning en Informatiehuishouding (I&I)

Directeur: Lex van Dijk

De directie I&I zorgt ervoor dat inspecteurs, rechercheurs, onderzoekers, adviseurs en managers van de Inspectie SZW hun werk zo goed mogelijk kunnen doen door een effectieve en efficiënte ondersteuning en informatiehuishouding. Tevens adviseert en ondersteunt I&I het IG team bij sturing en beheersing van de organisatie, vanuit een integrale visie op ondersteuning en bedrijfsvoering. Twee onderdelen van de directie worden hier uitgelicht:

- De Frontoffice van I&I is het centrale punt binnen de Inspectie SZW waar alle (ongevals)meldingen, klachten en signalen binnenkomen en worden beoordeeld op hun prioriteit.

- Boete, Dwangsom en Inning (BDI), ook wel bekend als 'Boetebureau' is gericht op het borgen van de kwaliteit en tijdigheid van punitieve en reparatoire sanctiebesluiten en het adequaat innen van deze gelden.

Directie Major Hazard Control (MHC)

Directeur: Frans Janssen

De directie Major Hazard Control is specifiek gericht op de majeure risicobedrijven die grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen opslaan of bewerken. Hieruit ontstaan risico's op zware ongevallen voor medewerkers en omgeving, reden waarom hier naast reguliere arbeidsomstandigheden zorg ook specifieke wet- en regelgeving van toepassing is (Besluit risico's zware ongevallen 1999 (Brzo 1999) en Aanvullende Risico Inventarisatie en -Evaluatie (ARIE). De ARIE-regeling vervalt per 1-1-2013. De doelgroep waar de directie Major Hazard Control haar toezicht op richt, omvat de zogeheten Brzo-plichtige bedrijven. De bedrijven vallen onder verschillende bedrijfstakken: de belangrijke groepen zijn de raffinaderijen, -grotere - chemische industrie, grote op- en overslag, munitie- en vuurwerkopslag en -handling.

Directie Opsporing

Directeur: Ruth Clabbers

De directie Opsporing richt zich vanuit de Inspectie SZW, met inzet van het strafrechtelijk instrumentarium, onder gezag van het Openbaar Ministerie, op de bestrijding van arbeidsmarktfraude, uitbuiting, (georganiseerde) uitkeringsfraude en fraude met arbeidsgerelateerde subsidies. Ook voert de directie voor UWV en SVB opsporingsonderzoeken uit indien deze bijzondere opsporingsbevoegdheden vereisen. Op basis van de Wet op de bijzondere opsporingsdiensten (Wet BOD) kan de directie Opsporing op verzoek van de Officier van Justitie ook opsporingsonderzoeken uitvoeren op het domein van andere departementen. De directie Opsporing is aanspreekpunt voor buitenlandse opsporingsinstanties op het gebied van arbeidsmarktfraude en arbeidsuitbuiting. Zij verzorgt de uitvoering van rechtshulpverzoeken van deze instanties.

Directie Werk en Inkomen (W&I)

Directeur: Coen van de Louw

De directie Werk en Inkomen voert het toezicht uit op de uitvoering van de sociale zekerheidswetten. Deze toezichtstaak is vastgelegd in de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen (Wet SUWI). De directie Werk en Inkomen geeft inzicht in de effectiviteit van de uitvoering van die wetgeving door de uitvoeringsorganisaties die de sociale verzekeringswetten uitvoeren (UWV en SVB), op gemeenten met betrekking tot de uitvoering van wetgeving op het terrein van de sociale voorzieningen en op de samenwerking tussen deze instanties. Ook geeft de directie Werk en Inkomen een oordeel over de werking en de effecten van het systeem van werk en inkomen als geheel. Het doel van het toezicht van de directie Werk en Inkomen is bij te dragen aan de verbetering van beleid, de uitvoering en de sturing.

Actuele onderwerpen 2012

Toezicht, bestuursrechtelijke handhaving en opsporing vormen de kerntaken van de Inspectie SZW (zie ook hiervoor). De Inspectie SZW kent een aantal dossiers dat kan rekenen op politieke en maatschappelijke belangstelling en/of die grote impact hebben op bepaalde sectoren.

Wet aanscherping handhaving en sanctionering

De Inspectie SZW bereidt zich sinds medio 2012 voor op de Wet aanscherping handhaving en sanctionering SZW-wetgeving, ook wel 'Fraudewet' genoemd. De Fraudewet treedt in werking per 1 januari 2013 en versterkt de mogelijkheden van een bestuurlijke aanpak. De Fraudewet geeft de Inspectie SZW meer mogelijkheden om misstanden steviger aan te pakken. Het toezicht op deze notoire overtreeders zal worden geïntensiveerd. Bij herhaalde overtredingen worden hogere boetes opgelegd en bedrijven zo nodig stilgelegd bij (herhaalde) recidive. De Fraudewet versterkt de nadruk op de bestuurlijke handhaving. Voor een beperkt aantal zeer ernstige overtredingen blijft strafrechtelijke handhaving onder regie van het Openbaar Ministerie mogelijk. De impact van de implementatie van deze Wet zal groot zijn. De voorbereidingen, de aanpassingen in de regels maar ook in de aanpak en benadering door de medewerkers in het veld.

Arbeidsmarktfraude

De aanpak van uitbuiting van werknemers, met als aandachtspunt het verbeteren van signalering daarvan is een speerpunt op het terrein van arbeidsmarktfraude. De nadruk ligt op de aanpak van faciliteerders van arbeidsuitbuiting en op het ontnemen van frauduleus verkregen voordeel. Het beleid voor het verstrekken van tewerkstellingsvergunningen wordt terughoudender in ondermeer de sector land- en tuinbouw en krijgt daarom meer aandacht van de inspectie. Ook wordt opgetreden tegen onderbetaling via controles op het wettelijk minimumloon. Het toezicht op de WML is de afgelopen periode vereenvoudigd, omdat deze wet moeilijk handhaafbaar is (o.a. door civielrechtelijke elementen maar ook als sprake is van stukloon). In de handhaving wordt het minimumloon nu berekend op basis van een 40-urige werkweek als standaard arbeidstijd ongeacht cao-afspraken. Ten behoeve van een effectieve handhaving is verdergaande vereenvoudiging wenselijk. Dit wordt binnen SZW verder onderzocht. Daarnaast is registratie van uitzendbureaus bij de Kamer van Koophandel een belangrijk onderwerp in verband met recent in werking getreden nieuwe regelgeving. Ten slotte is de legaliteit van arbeid door buitenlandse studenten, kennismigranten en zzp'ers een prioritair onderwerp. Binnen de context van interventieteams werkt de Inspectie SZW samen met de Belastingdienst, UWV, gemeenten, SVB en politie. Daarbij wordt de naleving op het terrein van de belastingen, sociale zekerheid en arbeidsmarkt gezamenlijk gezien. Ook de huisvesting van buitenlandse arbeidskrachten krijgt aandacht.

Illegale stagiairs

In de eerste helft van 2012 stond het onderwerp 'illegale stagiairs' in de belangstelling. Het betreft minderjarigen die illegaal in Nederland verblijven en hier een beroepsopleiding volgen op grond van de leerplichtwet. Een stage is een verplicht onderdeel van de opleiding. Een stage valt ook onder het ruime begrip 'arbeid' in de Wet arbeid vreemdelingen (Wav), waarvoor een tewerkstellingsvergunning (twv) vereist is. Een werkgever, stagebieder, kan echter geen tewerkstellingsvergunning voor deze vreemdelingen krijgen, omdat zij illegaal zijn. De Staat heeft hoger beroep ingesteld tegen het vonnis van de rechtbank Den Haag over een specifiek geval waarin een vreemdeling zonder verblijfsvergunning stage wilde lopen. Gedurende het hoger beroep zal niet actief worden gehandhaafd door de Inspectie SZW. Dat wil zeggen dat de Inspectie SZW geen gerichte onderzoeken zal verrichten naar het stage lopen door jongeren die hier illegaal verblijven. Als de Inspectie SZW tijdens een reguliere controle een stagiair zonder verblijfsvergunning aantreft zal de Inspectie niet overgaan tot het opleggen van een boete. Indien de Staat in het gelijk wordt gesteld in hoger beroep, zal de handhaving binnen het geldende beleidskader worden hervat.

Aanpak Malafide Uitzendbureaus

Naar aanleiding van de aanbevelingen van de commissie 'Lessen uit recente Arbeidsmigratie (LURA)' heeft de minister van SZW begin 2012 aan de Tweede Kamer toegezegd de malafide

uitzendbureaus een harde klap toe te brengen. Over het programma Aanpak Malafide Uitzendbureaus (AMU), dat tot de portefeuille van de IG hoort, wordt halfjaarlijks aan de Tweede Kamer gerapporteerd.

Uit diverse onderzoeken blijkt dat malafide uitzendbureaus op tal van terreinen wet- en regelgeving overtreden, onder meer door pseudo-zzp'ers te faciliteren, valse werkgeversverklaringen af te geven voor gezinshereniging, uitkeringsfraude te faciliteren, uitkeringsgerechtigden onder het BSN van een ander tewerkstellen en werknemers slecht behandelen, dan wel uitbuiten.

De Inspectie SZW heeft voor de aanpak van malafide uitzendbureaus in Nederland een speciaal team in het leven geroepen dat vanuit een centraal punt wordt aangestuurd.

Op 10 september heeft de minister de Tweede Kamer geïnformeerd over de voortgang. De aanpak, op basis van analyses en de gesprekken met ketenpartner, is gelegen in het verder versterken van de handhaving en de opsporing en het vergroten van de transparantie van de uitzendbranche.

Afpakken

De Bijzondere Opsporingsdiensten (BOD-en), waaronder directie Opsporing van de Inspectie SZW, en het Functioneel Parket van het Openbaar Ministerie investeren gezamenlijk in een intensivering van het Afpakken van crimineel vermogen. Hiertoe wordt de deskundigheid op dit terrein vergroot, wordt er meer samengewerkt en wordt in principe in ieder onderzoek ook afgepakt, hetzij via het strafrecht, dan wel via het bestuursrecht of civielrechtelijk ten behoeve van slachtoffers. Er is een financiële doelstelling afgesproken (door alle BOD-en gezamenlijk op te brengen).

Opsporing PGB-fraude

Gefinancierd door en in opdracht van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) beheert de directie Opsporing een meldingsloket voor fraude met persoonsgebonden budgetten en voert opsporingsonderzoeken uit naar misbruik van deze budgetten. PGB-fraude gaat nagenoeg altijd samen met (georganiseerde) uitkeringsfraude.

Gegevens uitwisselen

In steeds meer nieuwe wetgeving wordt gegevensuitwisseling gelegitimeerd. Ook de Inspectie SZW wordt van meerdere kanten gevraagd hieraan mee te werken. De Inspectie onderzoekt de mogelijkheden van een structurele aanpak.

Een voorbeeld: de Wet arbeidsallocatie door intermediairs (Waadi) is met ingang van 1 juli 2012 aangescherpt met een registratieplicht voor uitzendbureaus in de handelsregisterwet van de Kamer van Koophandel. De wet maakt gegevensuitwisseling tussen de Inspectie SZW en de Stichting Normering Arbeid (SNA) mogelijk. De SNA kan dan de certificaten van uitzendorganisaties, die zich volgens de inspectie niet aan de regels houden, intrekken.

Andere voorbeelden zijn verzoeken van de Belastingdienst of de Immigratie en Naturalisatiedienst om bijvoorbeeld gegevens over bedrijven die een boete opgelegd hebben gekregen, wat een indicator kan zijn voor verdenking van andere feiten.

Veiligheid groot risicobedrijven

Het BRZO (Besluit risico's zware ongevallen) stelt vergaande eisen aan beheersingsmaatregelen en de systematische borging ter voorkoming van zware ongevallen met gevaarlijke stoffen en de gevolgen hiervan. Er zijn in Nederland ongeveer 430 bedrijven die BRZO-plichtig zijn. Het gaat om raffinaderijen, bulkchemie, opslag, koelinstallaties, vuurwerk. Het betreft (technisch) complexe installaties en/of activiteiten. BRZO-wetgeving stelt vergaande eisen op het gebied van te treffen beheersingsmaatregelen en de systematische borging hiervan. In de eerste helft van 2012 hebben er incidenten plaatsgevonden bij BRZO-bedrijven (onder meer Chemiepack, Odfjell) die bij de Tweede Kamer en in de media vragen oproepen over de inrichting van het toezicht. Algemene

teneur: de bedrijven worden onvoldoende bewogen wetgeving na te leven waardoor onveiligheid ontstaat. De Inspectie SZW houdt verscherpt toezicht op notoire overtreders van het BRZO en werkt hierin samen met organisaties die verantwoordelijk zijn voor het milieutoezicht en met de veiligheidsregio's (brandweer).

Brzo toezicht op omstreden bedrijf

Odfjell is een terminalbedrijf van grootschalige op- en overslag van gevaarlijke stoffen in de Botlek. De afgelopen periode is bij Odfjell een aantal ernstige overtredingen geconstateerd (alle onderdeel van nog lopend strafrechtelijk onderzoek), waaronder het niet-melden van de ontsnapping van gevaarlijke stoffen. Dit onderwerp heeft veel aandacht gekregen in de media. Ook zijn er Kamervragen over gesteld. De Inspectie SZW houdt in samenwerking met de Dienst Centraal Milieubeheer Rijnmond (DCMR) verscherpt Brzo-toezicht op notoir overtreder Odfjell. In augustus 2012 is de Onderzoeksraad voor Veiligheid (OVV) een onderzoek gestart naar de gang van zaken omtrent Odfjell met als onderzoeksvraag 'hoe heeft het zover kunnen komen'.

Organisatie toezicht BRZO

De organisatie van het toezicht door de verschillende toezichthouders op BRZO-bedrijven is onderwerp van discussie. De huidige inrichting van het toezicht op BRZO is gefragmenteerd. Het Rijk (de Inspectie SZW), 12 provincies, circa 90 gemeenten en 25 veiligheidsregio's hebben te maken met BRZO-bedrijven. De bevoegdheid voor het toezicht op de veiligheid van werknemers ligt op rijksniveau, bij SZW. De bevoegdheid voor het eerstelijnstoezicht in het milieudomein en in de rampbestrijding is aan lokale gezagen (provincies, gemeenten, veiligheidsregio's) verbonden. Een belangrijke ontwikkeling op het terrein van BRZO-toezicht die wordt geïmplementeerd is de vorming van een stelsel van Regionale Uitvoerings Diensten (RUD) waarin de taken op het gebied van milieu, vergunningverlening en toezicht worden ondergebracht.

Meldingen Arbo

Jaarlijks vinden er 200.000 incidenten plaats op de werkplek die leiden tot tenminste 1 dag verzuim en overlijden 3.000 personen als gevolg van de arbeidsomstandigheden in Nederland. De werkgever is verplicht de meest ernstige ongevallen, namelijk de ongevallen die leiden tot acute dood, ziekenhuis opname en blijvend letsel, te melden aan de Inspectie. Recente voorbeelden van dergelijke ongevallen zijn het instorten van het stadion dak van Grolsch Veste en de B-tower in Rotterdam. Daarnaast worden de klachten van werknemers over hun arbeidsomstandigheden en signalen over misstanden onderzocht en zondig handhavend opgetreden. Circa 50% van de inspectiecapaciteit wordt ingezet om dergelijke ongevallen, klachten en signalen te onderzoeken.

Bedrijveselecties

De Inspectie SZW selecteert de bedrijven op basis van risicoanalyse waar de arbeiduitval het hoogst is voor inspecties. De komende jaren zijn 14 sectoren geprioriteerd waar jaarlijks zo'n 14.000 inspecties plaatsvinden. Door risicogericht en selectief te werkt te gaan komen de inspecteurs daar waar overtredingen plaatsvinden. Bij maar liefst 65% van de bedrijven die bezocht worden wordt handhavend opgetreden. Niet-nalevers en notoire overtreders worden aangepakt totdat er veilig en gezond gewerkt wordt op deze bedrijven. De belangrijkste thema's zijn gevaarlijke stoffen, ioniserende straling, markttoezicht en ketenaanpak asbestsanering.

Sectoraanpak

Per geprioriteerde sector is een meerjarige maatwerk aanpak ontwikkeld, de sectoraanpak. Er is daarbij onderscheid in een zware en lichte aanpak. De zware aanpak richt zich op de sectoren gezondheidszorg, bouw, metaal, logistiek, aardolie, chemie, kunststof & rubber en asbestsanering.

Deze aanpak gaat gepaard met een gecombineerde inzet van interventies als voorlichting, inspecties en onderzoek en samenwerking met sociale partners. De lichte sectoraanpak betreft vooral inspecties in ondermeer de sectoren tuinbouw, hout- en meubelindustrie, sociale werkplaatsen, vlees- & zoetwarenindustrie, afvalverwerking, brandweer, politie en justitiële inrichtingen.

Zelfstandigen zonder personeel (Zzp-ers)

Een zelfstandige is zelf verantwoordelijk voor zijn veiligheid en gezondheid en het verzekeren tegen bepaalde risico's. Waar het gaat om ernstige risico's heeft de wetgever heeft de afgelopen jaren arbowetgeving op zzp-ers van toepassing verklaard, om andere werkenden en omstanders te beschermen. De Inspectie SZW houdt daarom niet alleen toezicht op de arbeidsomstandigheden in alle vestigingen van organisaties waar werknemers werken (600.00 – 700.000), maar ook - in beperkte mate - op zzp-ers. Per 1-1-2012 is het aantal regels dat van toepassing is om het veilig en gezond werken te borgen voor zzp-ers uitgebreid.

Stelsel van werk en inkomen

In 2012 richt de Inspectie SZW zich in het domein participatie en re-integratie op de effectiviteit van re-integratie en in het bijzonder de selectiviteit en werkgeversgerichtheid. Daarbij wordt in kaart gebracht welke kansen en mogelijkheden er zijn om zo veel mogelijk arbeidspotentieel te benutten. Een ander belangrijk onderwerp is het regionale arbeidsmarktbeleid en de regierol die gemeenten daarin vervullen. Tevens is samenwerking binnen gemeenten tussen 'werk en inkomen' en 'zorg, welzijn en onderwijs' een belangrijk aandachtspunt. Speerpunten in het domein inkomensvoorziening betreffen ten eerste onderzoek naar de door het kabinet gewenste intensivering van de handhavingstaak door UWV, SVB en gemeenten. Daaronder valt ook onderzoek naar de uitvoering van nieuwe maatregelen in het kader van de aanpassing van uitkeringsvoorwaarden in de WWB. Waar het gaat om het opsporen van uitkeringsfraude geeft de Inspectie in 2012 extra aandacht aan publieke financiële stromen en verleent zij diensten aan gemeenten bij de opsporing van uitkeringsfraude.

Grensoverschrijdend toezicht

Wat betreft grensoverschrijdend toezicht heeft de Inspectie SZW twee speerpunten: meer financieel rechercheren en betere inning van bestuurlijke boetes. In het handhavingsprogramma 2011-2014 zijn de afgelopen jaren initiatieven genomen om het grensoverschrijdend innen van boetes te verbeteren.

Capaciteit Inspectie SZW

Voor de periode 2012–2015 geldt een taakstelling voor de Inspectie SZW van 160 fte. Deze taakstelling gaat de inspectie langs twee lijnen realiseren. Ten eerste boekt de inspectie efficiencywinst door de samenvoeging van organisaties in de Inspectie SZW en ten tweede door risicogericht toezicht te versterken. Tevens zal de Inspectie bepaalde taken schrappen en of minder vaak doen, zoals het uitvoeren van monitoringsonderzoeken.

In relatie tot capaciteit is er met name vanuit de vakbonden, en door SP en PvdA, de zorg geuit of het aantal Arbo-inspecteurs wel voldoende is om de risico's op het gebied van arbeidsomstandigheden af te dekken. Onlangs hebben de vakcentrales FNV, CNV en MHP bij de Internationale Arbeidsorganisatie (ILO) een klacht ingediend dat Nederland minder arbeidsinspecteurs heeft dan op grond van internationale verdragen vereist is. Op dit moment wordt beoordeeld of de klacht ontvankelijk wordt verklaard.

Bijlagen

Organogram SZW

De organisatie van SZW | oktober 2012

